

Ordførere i Fredrikstad

1837 – 2017

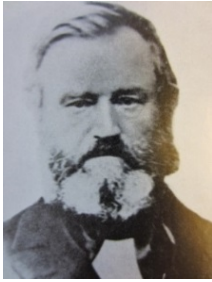
Her følger en oversikt over ordførere i Fredrikstad fra 1837 og til i dag (ordførerperiode i parentes). Kildene som er brukt finnes under biografiene. Bildene er fra kommunens ordførergalleri og er avfotografert av forfatteren.

Even B. Andersen, historiker og arkeolog, arkivar ved Fredrikstad Byarkiv

Ordførere i Fredrikstad

Johan Frederik Schou (1837)
Fredrik Christian Otto Bøhme (1838, 1840)
Knud Christian Mørch (1839)
Christian Severin Bloch Wille (1841, 1843)
Just Johan Bing (1842, 1844, 1846)
Lars Christian Arup (1845, 1847, 1848)
Christen Quislin Sandberg (1849)
Carl Frederik Falkenberg (1850)
Ole Peter Larsen (1851, 1852, 1853-1854, 1859, 1860, 1864)
Daniel Leegaard (1853)
Peter Strøm (1855-1858)
Ove Engelsen Ramm (1858 - 1859, 1861 - 1863, 1883-1886)
Stephan Barclay Meydell (1860-1861)
Frederik Daniel Fritzner Bing (1865-1866, 1868-1869, 1875-1876)
Thomas Werner Schwartz (1867, 1870-1871, 1877-1878)
Ove Wilhelm Ring (1872-1874)
Waldemar Ebbesen (1879)
Mads Wiel Stang (1880, 1882)
Martin Larsen (1881)
Axel Bech (1887-1888)
Fredrik Waldemar Giebelhausen (1889-1904)
Christian L. Rolfsen (1905-1909)
Georg Madsen (1910)
Wilhelm Blakstad (1911-1918)
Karl Sigurd Helland (1918-1919)
Zacharias Backer (1920 – 1922)
Carl Oscar Blikstad (1923-1925)
Haakon (Oliver) Karlsen (1926-1932)
Johan Ludvig Johannesen (1932-1933, 11. mai-13. juli 1945)
Ludvig Larsen (1934-1935)
Herman Østensvik (1935-1940, 13. juli-31. desember 1945)
Ragnvald Gundersen (1946-1965)
Wilhelm Einar Thøgersen (1966-1981)
Rolf Gerhard Gjermundsen (1982-1988)
Ragnar Pettersen (1988-1993)
Jan Paus (1994-1995)
Svein Roald Hansen (1995-1999)
Ole Haabeth (1999-2007)
Eva Kristin Andersen (2007-2011)
Jon-Ivar Nygård (2011-)

Johan Frederik Schou (1837)

01.02.1794 – 13.07.1867

Han ble født i Kristiania og var sønn av Diderik Hansen Schou (1744-1795) og Anna Ludovica Witrog (død 1839). De stammet fra en dansk-norsk slekt fra Bornholm. I Norge var denne mest kjent for industrivirksomhet. Han ble gift med Louise Ambrosia Lintrup (1800-1872) og de fikk fire barn.

Han var ingeniørkaptein og leder for ingeniørdetachementet i Fredrikstad fra 1833 til 1853. I 1853 ble han tollkasserer samme sted. Han var medlem av kommisjonen som undersøkte om Sandesund i Sarpsborg skulle få handelsrettigheter og om Sarpsborg igjen skulle få bystatus.

Fredrikstads første formannskap ble valgt 16. mars 1837 og Schou ble valgt som en av medlemmene. Han ble samtidig valgt til ordfører og ble dermed Fredrikstads første ordfører. Dette var han fra 1. mai og ut året. I 1838 var han varaordfører og i perioden 1839-1844 var han medlem av representantskapet.

Den viktigste saken i hans ordførerperiode var gjenoppbygging og omregulering av Vestsiden etter en større brann 20 juli 1837. I 1830-årene var han involvert i en strid om grensene mellom de sivile og de militære områdene i byen. I 1840 hadde Fredrikstad bare Oldenborg-lia som vannkilde og Schou ble medlem av en kommisjon som skulle finne ut hvordan byen skulle få bedre vannforsyning.

Som ingeniørkaptein fikk Schou i oppdrag av Formannskapet å rense opp og sette i stand brønnen i Gamlebyen, samt å oppføre en brønnheis i jern. I 1843 fikk han lagt en ny vannledning fra Kongstendammen til den tørre graven utenfor Ravelinbroen. Pumpehuset på torvet ble fjernet og vannkummen fylt igjen.

Han satt seg sterkt imot at byens trelasthandlere skulle få fylle opp Isegran med tømmer og la dette bli et slags et tømmerdepot. Johan Fr. Schous vei på Fjeldstadfeltet i Fredrikstad er oppkalt etter ham.

Fredrik Christian Otto Bøhme (1838, 1840)

17.02.1792 – 05.09.1856

Han ble født i Larvik, døpt i Larvik kirke 13. april. Foreldrene var Fredrik Christian Otto Bøhme (07.06.1743 – 22.06.1818) og Severine Judithe Bøckmann Elligers (1748 – 1815). Han ble utdannet snekker og var snekkersvenn i Christiania da han fikk sønnen Christopher Frederik Bøhme (1828-1898) med Lene Evensdatter.

Mens han var i Fredrikstad fikk han datteren Fredrikke Alette Bøhme (1840-1884, gift Tangen) med Andrea Andersdatter. Senere skal han ha giftet seg med Lena Eriksdatter Tangen (født 1800).

Han ble etter hvert embetsmann og ble først fullmektig i Revisjonsdepartementet før han 29. november 1830 ble overtollbetjent i Fredrikstad. Som overtollbetjent hadde han i 1839 gått inn for å renske opp i festningsgravene som da var urenlige og forsoplet. I 1843 flyttet han tilbake til Larvik da han ble forlyttet til Larvik tollsted. Han døde der 5. september 1856.

Han ble ordfører først i 1838, men nektet å ta gjenvalg i 1839, noe som gjorde at Knud Christian Mørch ble valgt det året. Han ble også ordfører i 1840. Mens han var ordfører i 1838 kom utredelsen av 4. august 1838 om gjenoppbyggelse av Sarpsborg. Utredningskomiteen, som han selv var med i, var imot dette og spådde Fredrikstads ruin hvis Sarpsborg igjen fikk handelsrettigheter og på ny ble by.

Knud Christian Mørch (1839)

02.03.1789 – 15.12.1869

Han ble født i Fredrikstad som sønn av skipsreder og grosserer Lars Knudsen Mørch (1764-1825) og Maren Maria Holst (1763-1812). Han ble som faren en ledende kjøpmann og reder i byen, og også en av byens rikeste menn. Han giftet seg 18. juni 1810 med Dorothea Krefthing (1792-1838) og da hun døde hadde de fått 15 barn.

Han giftet seg på nytt i 1841 med Jacobine Augustine Schetelig (1817-1896) og de fikk ni barn. I 1810 kjøpte han en større toetasjes murbygning av krigsråd Hans Siewers. Det skal ha vært en av de største og fineste bygningene i byen. Da kong Karl Johan besøkte Fredrikstad i 1828 hold Knud Christian Mørch den 28. april et stort selskap for kongen her.

Huset brant i 1830 og han bygde et nytt samme sted, i dag kalt Gaaserudgården. Han hadde flere verv for byen, som branninspektør, overformynder og hospitalforstander. I 1839 var han byens ordfører. Han var med i kommunestyret fra 1823 til 1837. Han ble valgt til medlem av Formannskapet 22. desember 1839 og fungerte som dette til november 1841.

Som forretningsmann gikk han konkurs i 1841, men begynte igjen med trelasthandel i 1850-årene. I 1859 ble han utnevnt til skipsmegler i Fredrikstad. Dette var han til sin død. Som ordfører sto han fremst da Formannskapet protesterte mot regjeringens innstilling av 07.02.1839 om at Sarpsborg skulle gjenopprettes. Protesten førte ikke frem og Sarpsborg ble igjen by i august 1839.

Christian Severin Bloch Wille (1841, 1843)

1809 – 16.06.1892

Han ble født i Våle kommune (nå i Re kommune, Vestfold). Han var sønn av sogneprest Jacob Andreas Wille (19.08.1777 – 15.11.1850) og Marie Sophie Petrea Bloch (1780-1853). Han var gift med Sofia Wettergren (1808-1876) og de fikk minst fem barn. Han studerte teologi og skulle bli prest slik som faren.

Før han kom til Fredrikstad var han kapellan (1832-1838) og ordfører i Nøtterøy kommune (1837-1838). Han var Nøtterøys første ordfører. I 1838 ble han utnevnt til residerende kapellan i Fredrikstad og flyttet dit. Han ble samtidig bestyrer ved realskolen i Fredrikstad da denne stillingen fulgte med embetet som kapellan.

Han ble valgt inn i Formannskapet i Fredrikstad i desember 1840. Han ble valgt som ordfører i Fredrikstad i 1841 og 1843. Som ordfører var han med på å bevilge støtte til dannelsen av en håndverksskole på Østsiden i byen 28. april 1841. I hans andre ordførerperiode anbefalte kommunestyret den 19. april 1843 å opprette en sparebank i byen.

I 1846 ble han sogneprest i Skudenes, i 1850 prost i Karmsund, i 1852 sogneprest i Nes i Hedmark og til slutt var han sogneprest i Skjeberg fra 1863 til 1885. Han døde i Skjeberg 16. juni 1892.

Just Johan Bing (1842, 1844, 1846)

09.09.1793 – 07.01.1877

Han ble født i Fredrikstad. Foreldrene var kaptein Fredrik Christian Bing (27.05.1752 – 09.08.1802) og Johanne Anthonette Kuhlmann (14.05.1753 – 30.07.1837), begge kom fra Danmark. Faren var vollmester og stallmester i Fredrikstad. Som åtteåring ble Just satt i fostring hos prostens i Skjeberg mens foreldrene bodde i Fredrikstad.

Han giftet seg i 1816 med Vilhelmine Magdalene Bremer (1796-1860) og deretter i 1865 med Hanna Mariane Holst (1838-1927). Han tok først en militær utdannelse og ble fenrik ved det Søndenfjeldske infanteriregiment i 1809. Etter det var han ved flere forskjellige militæravdelinger før han til slutt ble premierløytnant ved Østre Hallingdalske jegerkompani. Her tok han avskjed med hæren i 1814.

Han ble først assistent ved armèdepartementet og prøvde seg deretter som forretningsmann. Han gikk fallitt i 1817 og begynte å studere jus. I 1822 tok han juridisk embetseksamen og ble underrettsprokurator (sakfører) i Smaalenene (nåværende Østfold) i 1827. Han skal også ha vært interessert i rederivirksomhet.

Etter det fulgte en rekke offentlige verv. Han var byfogd i Fredrikstad i periodene 1822-1824 og 1831-1841. I 1839 ble han sorenskriver i Tune og hadde dette embetet til 1853. Den 11. januar det året ble han utnevnt til samme embete i Rakkestad. Han ble valgt som varamann til Stortinget i tre stortingsperioder og kom selv på Stortinget i 1839. I tillegg møtte han på det overordentlige Storting 1836-1837.

På alle tre tingsamlinger satt han som sekretær på Odelstinget og visesekretær på Stortinget. Han ble igjen valgt inn til Stortinget i 1845 og 1848 som representant for både Fredrikstad og Sarpsborg. Som byfogd og stortingsrepresentant hadde også han kjempe mot at Sarpsborg skulle få igjen sin gamle bystatus.

Han var ordfører i Fredrikstad i 1842, 1844 og 1846. Som ordfører i 1844 var han med på å opprette nytt arrestlokale i byen, «Helleberget» i Bakgaten (opprettet 1845) og det ble besluttet å gjennomføre en større reparasjon av Østsiden kirke. Da han forlot Fredrikstad i 1853 fikk en mange lovord og skryt for sitt arbeid for byen og det ble holdt fest med flagging og salutt for «den høyt aktede og avholdte» embetsmann.

Han fikk gaver fra alle kommuner som hadde vært under hans distrikt og han ble kalt «Byens gode genius, de trengendes hjelper, de rådvilles veileder». Han ble også utnevnt til ridder i løpet av sin karriere. Han døde på Elvestad i Eidsberg 7. januar 1877.

Lars Christian Arup (1845, 1847, 1848)

06.01.1805 – 12.09.1853

Han ble født i Kristiansand 6. januar 1805. Foreldrene var klokker Torkild Arup (1758-1839) og Elen Dorothea Dokkedal (født 1865). Han ble gift med Caroline Walter (1806 – 03.09.1899). En av hans brødre var biskop Jens Lauritz Arup (20.04.1793 – 09.04.1874). Som barn gikk han på Kristiansand katedralskole. I 1822 begynte han på Universitetet i Christiania. Han tok teologisk embetseksamen der i 1826.

Han ble sogneprest i Valle i 1828 og hadde embetet til 1833. Det året ble han residerende kapellan i Fredrikstad, og ble da samtidig overlærer ved realskolen i byen. I 1838 ble han sogneprest i Flesberg. Den 23. september 1843 ble han sogneprest i Fredrikstad. I 1848 ble han i tillegg prost i Borgarsyssel prosti.

I 1837 ble han med i komiteen som utredet forslaget om å gjenopprette Sarpsborg som by. Han ble valgt inn i Formannskapet i Fredrikstad 12.12.1844. Han ble ordfører i Fredrikstad i 1845, 1847 og 1848. I 1846 var han varaordfører.

Som sogneprest i Fredrikstad og Glemmen var han med i komiteen som i 1847 gikk inn for å bygge ny kirke i Glemmen. Den skulle erstatte den gamle middelalderkirken. Arups gate i Fredrikstad er kalt opp etter ham.

Christen Quislin Sandberg (1849)

01.11.1797 – 12.07.1861

Han ble født i Christiania, men kom til Fredrikstad i 1803 da faren ble sogneprest i Onsøy. Faren var Ole Rømer Sandberg (27.11.1761 – 08.01.1817) fra Christiania og var prest i Onsøy til sin død. Moren Sara Qvislin (05.08.1767 – 31.05.1801) var fra Tingvoll i Møre og Romsdal.

Han forsøkte seg først som sjømann, men fant ut at det ikke var noe for ham. Han var blant annet med på briggen Fortuna til England i 1812. I de vanskelige årene etter Napoleonskrigen i 1814/1815 forsøkte han seg som trelasthandler. Han var en tid hos en kjøpmann i Son, men kom i 1815 i lære hos Lars Mørch i Fredrikstad.

Etter hvert ble han førstefullmektig hos Mørch og forlovet seg med Lovise Fredrikke Zahn (1802 – 1828). I 1822 ble han ansatt hos Westye Egeberg & Comp. i Christiania, men de fant ut at han var forlovet og kansellerte ansettelsen. Han og Lovise giftet seg i 1823. De flyttet til Bergen, men dro snart tilbake til Fredrikstad da forretningene i Bergen gikk dårlig.

I Fredrikstad fraktet han skip og seilte selv tre turer til Danmark med trelast. På den siste av disse forliste skipet. Da det ikke var forsikret led han et større tap. I 1823 begynte han egen forretning i Fredrikstad. Takket være hjelp fra Lars Mørch og statsråd Rosenkrantz kom han seg gjennom noen vanskelige år fra 1824 til 1829. Deretter begynte det å gå bedre for ham som kjøpmann.

Han kunne også gifte seg på nytt, med en søster av sin nå avdøde kone. Hun het Anne Sebille Florentine Zahn (01.01.1783 – 18.09.1841) og de giftet seg 26. september 1830. Da også hun døde tidlig giftet han seg den 31. desember 1843 for tredje gang, med Leonore Sunde (14.08.1814 – 30.06.1888). Med sin første kone fikk han tre barn og med sin tredje syv.

Han skal ha hatt poetiske evner og fikk tilnavnet «Fredriksstads Skjald». Han søkte flere offentlige embeter, men lyktes først bare å bli fattigforstander. I 1837 kjøpte han skipet *Venskap* og satt det inn i trelastfarten til Frankrike. I 1845 ble han medeier av skipet *Flora* og året etter kjøpte han briggen *Ørnen*.

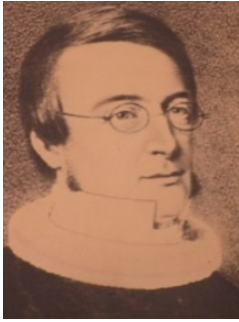
I 1837 ble han medlem av komiteen som utredet betydningen for Fredrikstad hvis Sarpsborg på nytt ble by. I forretningen solgte han også brennevin og bøker. Takket være sistnevnte ble han stempelpapirforvalter. Fra da av fikk han flere offentlige verv.

Han ble valgt inn i Formannskapet i desember 1837, desember 1846 og fungerte i tillegg ut 1850. Han ble valgt inn i Fredrikstads bystyre i januar 1843, 1845, 1852, 1854, 1856, 1858 og 1860. Han ble stortingsrepresentant for Fredrikstad og Sarpsborg fra 1842 til 1844.

I 1849 ble han ordfører og i 1839, 1848 og 1850 var han varaordfører. Som varaordfører fungerte han også som ordfører en stund i 1848. I tillegg til sine politiske verv var han kemner fra 1832 til 1838 og hospitalforstander fra 1842 til 1861.

Carl Frederik Falkenberg (1850)

19.12.1810 – 27.04.1862

Han ble født i Larvik. Foreldrene var kjøpmann og megler Frederik Hesselberg Falkenberg (21.07.1784 – 26.12.1857) og Marie Elisabeth Falkenberg (12.03.1785 – 16.02.1852). Han ble gift med Elise Emilie Teilmann (1809 – 1870) og de fikk to sønner. Han utdannet seg til prest og ble Cand. Theol.

Han ble residerende kapellan i Fredrikstad i 1845, og ble samtidig skolebestyrer i byen. Han hadde begge stillingene til sin død. Han ble den siste som hadde den kombinerte stillingen skolebestyrer og residerende kapellan i Fredrikstad. Disse to ble delt ved lov av 18. juli 1863.

Som annenlærer ved realskolen holdt han også undervisning og moralske taler for fangene ved Slaveriet på Fredrikstad festning. Han var en veldig god overlærer ved realskolen og elevtallet økte derfor kraftig mens han var der. Han ble valgt inn i Formannskapet i Fredrikstad i desember 1848 og satt ut 1852.

Han var ordfører 1850 og var varaordfører året før og halvparten av året etter. Mens han var ordfører fikk kommunen innført en eksamen for håndverkere. Som ordfører ordnet han opp med de dårlige forholdene som da rådet ved Østsidens fattiganstalt, deriblant ved å avskjedige bestyreren.

Ole Peter Larsen (1851, 1852, 1853-1854, 1859, 1860, 1864)

09.09.1808 – 25.10.1876

Han ble født i Drøbak. Forelderne var skipskaptein Nils Larsen (død 1848/1849) og Marthe Marie Monsen (død 11.11.1864). Han ble gift med Fredrikke Hedevig Sinding (1815 – 1891). De fikk minst fire døtre og en sønn. Han studerte medisin og ble deretter lege.

Han ble koleralege i Fredrikstad i 1834 og hadde denne stillingen da en koleraepidemi herjet byen. I 1837 ble han garnisonslege og kompanikirurg. I 1845 overtok han stillingen som fattiglege. Fattiglegen var samtidig bylege og stasjonert ved byens sykehus. Som kompanikirurg var han ansatt ved garnisonssykehuset. I 1870 ble han også brigadelege. Han hadde stillingen som fattiglege helt til sin død.

Han ble valgt inn i bystyret i Fredrikstad i januar 1849, for deretter å bli valgt inn i formannskapet i desember 1850. Han ble egentlig gjenvalgt til Formannskapet i april 1858, men ville ikke ta imot valget. Han ble igjen valgt inn i bystyret i januar 1855, 1857 og 1859. Han ble midlertidig valgt inn i Formannskapet fra 19. august 1859 og ved Erstatningsvalget i april 1861.

Deretter ble han valgt inn i Formannskapet ved ordinært formannskapsvalg 23. desember 1862. I januar 1867 ble han igjen valgt inn i Bystyret og ble gjenvalgt hit januar 1871. Han fungerte som bystyremedlem til ut 1874.

Han var ordfører i Fredrikstad i 1851, 1852, 1853-1854, i perioden 12. september 1859 til første halvdel av 1860 og i 1864. I 1862 var han varaordfører. Han var stortingsrepresentant fra 1862 til 1866.

Daniel Leegaard (1853)

26.07.1792 – 21.06.1868

Han ble født i Fredrikstad. Foreldrene var smeden Truls Wilhelm Jenssön Leegaard (10.03.1769 – 18.06.1798) og Anne Iversdatter Greve (13.11.1759 – 1837). Slekten Leegaard stammer fra den danske sorenskriveren i Rakkestad Jens Bertelsen Leegaard (1649 – 1734).

Under Napoleonskrigene var han med som frivillig i artilleriet fra 1808 til 1814, også under den direkte krigen med Sverige 1808-1809. Etter det startet han en mindre forretning i Forstaden i Fredrikstad, samtidig som han forsørget moren etter at hennes tredje mann døde i 1812. Han arbeidet seg opp fra små kår. Han ble gift med Elen Dorothea Leegaard (født 1791) og de fikk tre barn.

I Fredrikstad er han mest kjent som en av byens store handelsmenn og trelasthandlere, men han var også skipsreder, fabrikkeier og politiker. Han eide både et brennevinsbrenneri og et lite maltbryggeri. Han var foregangsmann for den nye trelasthandelen med Nederlandene og startet eksport av trelast hit i 1844.

Fjeldberg teglverk ble startet og drevet av ham og Jakob Apenes fra 1830-årene til 1860-årene. Han ble visekonsul for Nederlandene for Fredrikstad og Sarpsborg på grunn av sin omfattende handelsvirksomhet her. I mai 1837 ble han med størst antall stemmer valgt inn i Fredrikstads første formannskap. Han var medlem av Formannskapet til slutten av 1838 da han avsto fra videre gjenvalg.

Han ble i 1837 med i samme komite som Sandberg og Arup som skulle redegjøre for hvordan situasjonen ville bli for Fredrikstad hvis Sarpsborg igjen ble by. Den 3. januar 1839 ble han valgt inn i byens representantskap og var medlem i to år. Han ble også valgt til representant for 1847, 1848 og 1852.

Han ble valgt inn i Formannskapet igjen i 1853 og ble samtidig valgt som ordfører. Den 26 juli det året forlangte han å fratre Formannskapet grunnet fylte 60 år. Han var ordfører ut året og ga seg da med kommunal virksomhet. Han var byens stortingsrepresentant i 1851 og hadde også vært overformynder i byen.

Peter Strøm (1855-1858)

17.06.1805 – 25.02.1863

Han ble født i 1805 og valgte en militær karrierevei. Han ble kaptein i artilleriet. I 1853 ble han valgt inn i Bystyret og var medlem av Formannskapet fra 1854 til mai 1858 da han flyttet til Moss etter å ha blitt utnevnt til tollkasserer der 7. april. Han ble valgt til ordfører i Fredrikstad første gang for 1855 og deretter i årene 1856 til 1858.

Ove Engelsen Ramm (1858 - 1859, 1861 - 1863, 1883-1886)

02.09.1826 – 04.08.1890

Han ble født i Fredrikstad. Foreldrene var Wilhelm Ernst Ramm (21.01.1792) og Caroline Dorteia Cordsen (1802 – 18.01.1885). Han giftet seg med Johanne Didrikke Schou (05.05.1828 – 21.02.1915), datter av Johan Fr. Schou, og de fikk 8 barn. Han utdannet seg til jurist (Cand. Jur.) og var sorenskriverfullmektig før han ble autorisert sakfører i 1857.

En periode var han også kasserer i Fredrikstad Sparebank, og skal også ha vært tollbetjent og konstituert tollkasserer. I januar 1857 ble han valgt inn i byens representantskap. Den 6. mai 1858 ble han ved erstatningsvalget valgt inn i Formannskapet. Her ble han gjenvalgt ved ordinært valg 30. desember samme år. Han ble også valgt inn i Formannskapet for 1863 og 1883. I Bystyret ble han gjenvalgt i 1867, 1871, 1875 og 1881.

Han ble valgt til ordfører allerede fire dager etter at han første gang ble valgt inn i formannskapet og var dermed ordfører fra 10. mai 1858. Deretter var han ordfører i 1859, 1862, 1863 og 1883 – 1886. Han var ordfører da Bystyret i 1859 ga bifall til amtmannens forslag om opprettelse av et politimesterembete i byen. Han var ordfører da Bratlidammen ble gjort til byens vannkilde i 1863. Fra 1859 til 1861 var han stortingsrepresentant for Fredrikstad. Ove Ramms gate er oppkalt etter ham.

Stephan Barclay Mejdell (1860-1861)

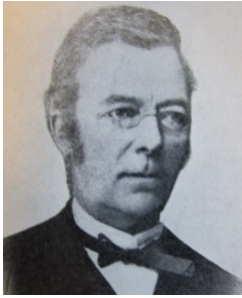
23.01.1816 – 29.09.1875

Han ble født i Trøgstad. Foreldrene var oberst Gløer Mejdell (28.02.1782-07.05.1927) og Thorine Cathrine Mejdell (05.06.1784-05.05.1859). Han giftet seg aldri. Som faren tok han en militær utdanning. Han ble offiser i 1833, i 1840 ble han premierløytnant og i 1853 ble han kaptein i artilleribrigaden.

I 1865 hadde han flyttet til Christiania. I 1867 ble han forfremmet til oberstløytnant. I 1871 ble han utnevnt til felttøymester, en stilling som tidligere het artilleriintendant og innebar ansvar for Forsvarets våpen, arsenaler og annet våpenteknisk materiell. Dette var han resten av livet.

I Fredrikstad ble han valgt inn i Formannskapet i desember 1858. Han var varaordfører i 1859 og første halvdel av 1860. Fra 4. juni 1860 var han ordfører i Fredrikstad, noe han var ut 1861. Han var suppleant til Stortinget 1859 og 1860. Han ble gjort til ridder av St. Olavs orden. Han døde i Christiania og etter hans død reiste offiserer og embetsmenn en granittstøtte over ham på hans grav.

Frederik Daniel Fritzner Bing (1865-1866, 1868-1869, 1875-1876)

18.03.1819 – 16.03.1889

Han ble født i Fredrikstad. Foreldrene var sorenskriver, byfogd og ordfører Just Johan Bing og Vilhelmine Magdalene Bremer. Han giftet seg aldri. Han gikk blant annet på Skien Lærde skole, der han ble innmeldt 1. mai 1832. Han ble utmeldt herfra i 1838. Han ble videre utdannet jurist og ble Cand. Jur. i 1843.

Han jobbet først som sakfører før han i 1858 ble oppnevnt som konstituert politimester i Moss, et embete som ble opprettet der det året. Han ble politimester i Fredrikstad i 1863 og var dette til 1889. Han var byens første politimester, en funksjon som tidligere ble ivaretatt av byfogden.

Fra 1870 til 1871 var han konstituert byfogd og enemagistrat i mens man ventet på at overrettssakfører Niels M. J. Bugge fra Tønsberg kunne starte i stillingen høsten 1871. Han hadde sterke tilknytninger til Fredrikstad gjennom familien og skulle få en sterk stilling i byen, mest som lokalpolitiker, men også som politimester.

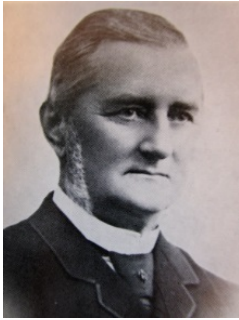
Han var medlem av Bystyret i en lang periode og var medlem av Formannskapet fra 1864 til 1869. Han fratradte Formannskapet fra 1. januar 1870 til 30. juni 1871 mens han virket som byfogd. Den 17. desember 1872 ble han på nytt valgt inn i Formannskapet og satt her ut 1876. Han ble også valgt inn i Formannskapet for 1881, men nektet å ta vervet da han var over 60 år.

Han var medlem av Bystyret 1877 og 1883. Han var varaordfører i 1867, 1873 og 1874. I årene 1865, 1866, 1868, 1869, 1873 og 1874 var han ordfører. Han var stortingsrepresentant 1877-1879 og møtte selv der i 1877, mens han varamann måtte møte i hans sted de to siste årene.

I løpet av årene han var med i formannskapet og som ordfører ble det gjennomført mange tiltak som fikk betydning for byen. Forbindelsen mellom Østsiden og Vestsiden ble sterkt forbedret etter at kommunen hadde overtatt det private ferjestedet og byen hadde fått moderne dampferjer.

Som politimester bygde han opp byens politikorps fra nesten ingen ting til et godt fungerende korps. Det var mye takket være ham at Fredrikstad Sjømannsskole startet opp i 1865.

Thomas Werner Schwartz (1867, 1870-1871, 1877-1878)

10.08.1829 – 18.06.1906

Han ble født i Drammen. Foreldrene var skipskaptein og reder Hans Jürgen Schwartz (17.01.1785 – 05.09.1844) og Marie C. Schwartz (23.09.1803 – 16.02.1889). Sistnevnte tok over rederiet ved ektemannens død. I 1858 giftet han seg med Wilhelmine Dorothea Ramm (1838-1916) fra Fredrikstad, søster av Ove Engelsen Ramm. Han ble handelsborger i Fredrikstad i 1854 og startet en trelastforretning her.

I midten av 1860-årene startet Thomas Schwartz Sellbak teglverk. I 1872 kjøpte han den såkalte Bondesaga (Sellebak Dampsag), som han hadde leid i fem år. Han utvidet senere med et høvleri. I 1898 ble Emil Mørch kompanjong i bedriften og firmaet ble til A/S Sellebak Brug. Han drev også et rederi fra 1860-årene og eide flere skip, i tillegg til trelasthandelen.

Som en av få sagbrukseiere støttet han ideen om en forretningsbank i Fredrikstad. Han ble valgt til viseformann i Den Norske Trelasthandlerforeningen ved stiftelsen i 1877. Han var aktiv i det offentlige liv, noe de færreste trelastgrosserere var. Han ble valgt inn i Bystyret i januar 1858, 1860, 1873, 1881, 1885 samt i desember 1888 og 1892. Han satt som bystyremedlem frem til utgangen av 1898.

Han ble valgt inn i Formannskapet i desember 1860, 1864, 1868, 1876, samt i februar 1886 (midlertidig) og 21 juni samme år (erstatningsvalg). Han var medlem der ut 1887. Han var varaordfører i Fredrikstad i 1868 og 1887. I årene 1867, 1870-1871 og 1877-1878 var han ordfører. I første halvdel av 1871 fungerte varaordfører J. N. Jacobsen som ordfører mens Schwartz selv var på Stortinget.

Han var byens stortingsrepresentant fra 1869 til 1873. Han ville ikke stille til gjenvalg i 1876, men var suppleant til valget i 1885. Årlige Storting ble vedtatt under hans første Stortingsperiode. Som formannskapsmedlem var han en av initiativtagerne bak dannelsen av Fredrikstad Blad. Han var visekonsul for Tyskland.

I august 1872 ble han ridder av den danske Dannebrogts orden. Etter hans død opprettet hans kone Wilhelmine Schwartz et humanitært legat i hans navn, beregnet på trengende enker og ugifte damer i Fredrikstad. Ths. W. Schwartz gate er oppkalt etter ham.

Ove Wilhelm Ring (1872-1874)

07.11.1822 – 26.10.1887

Han ble født i Drøbak. Foreldrene var gårdbruker og overtollbetjent Lorents Slotfeldt Ring (1792 – 1873) og Inger Cathrine Ring (1796). Han ble gift med Christiane Ring Schou (født 1828), en annen datter av Johan Fredrik Schou. De hadde seks barn, deriblant den kjente maleren Helga Ring Reusch (16.02.1865 – 13.10.1944).

I Fredrikstad var han først ingeniørløytnant og deretter brigadeintendant. Han var veiinspektør fra 1854 til 1864. Som det satt han i gang med å få brolegning innenfor vollene etter moderne prinsipper og å få hellelagte fortau. I 1850-årene tok han initiativ til treplanting i og rundt byen. Han ble medeier i Hjørnerød mølle.

I 1860 startet han og broren Abraham Julius Ring (14.03.1819-1876) Rings verft på Trosvikstranden. Han sto oppført som reder for skonnerten *Ellida*. Den 14. oktober 1869 ble skonnerten *Voni* sjøsatt fra verftet. I 1884 solgte de verftet og flyttet virksomheten til sitt nye verft på Vaterland. Dette ble kjent som Ringeverven. I 1880 ble skonnerten *Uredd* bygd her.

Han ble valgt til midlertidig formannskapsmedlem i Fredrikstad 4. januar 1869, men rykket opp som ordinært medlem av Formannskapet 29. desember 1870. Han ble også valgt inn i Formannskapet 20. desember 1880. Han ble valgt inn i Bystyret 2. januar 1877 og var medlem her i fire år.

Valget av ham til Formannskapet i 1869 og 1870 var et resultat av en begynnende styrkeprøve mellom byens representanter fra Øst- og Vestsiden. Selv var han en forkjemper for Østsidens (Gamlebyen) sak. Det var østsidemennene som hadde overtaket i Bystyret på den tiden og han ble raskt valgt til varaordfører for 1869.

Dette og hans øvrige gode kvalifikasjoner gjorde at han ble valgt til ordfører i 1872, 1873 og 1874. I 1872 fremmet han sterkt Hjørnerødvannet som byens reservevannkilde. I 1868 ble han med i direksjonen i Fredrikstad Sparebank og ble administrerende direktør i 1869.

Waldemar Ebbesen (1879)

20.11.1820 – 20.08.1900

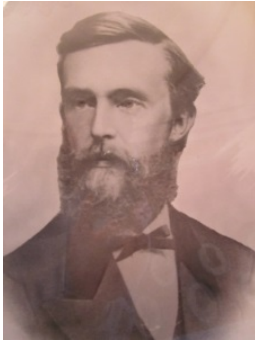
Han ble født i Fredrikstad. Foreldrene var løytnant og verkseier Hans Christian Ebbesen (18.02.1774 – 14.11.1858) og Petronelle Larsen (død 07.01.1855). Han ble gift med Sara Magdalena Sophie Fritzner (03.06.1827 – 05.01.1857). De fikk minst en datter og hadde også pleiedatter.

Han utdannet seg til jurist (cand. jur.) og ble senere også verkseier da han tok over Nabbetorp Teglverk etter faren. Han ble valgt inn i Bystyret i januar 1867, 1873, 1877 og 1881. Han avsluttet sin kommunale virksomhet ved utgangen av 1884.

Han ble valgt til midlertidig formannskapsmedlem 28. september 1868, men ble valgt som ordinært medlem 21. desember samme år. Det samme skjedde i 1878 da han 14. februar ble valg til midlertidig medlem for så den 20. desember å bli valgt til ordinært medlem. Han var varaordfører i 1870 og ordfører i 1879.

Året han var ordfører ble det en forbedring av vannverket med ledning over St. Croix til Apenesberget. Mange sparetiltak ble satt i verk disse årene. I tillegg ble det ansatt to kommunerevisorer som skulle overvåke de kommunale regnskapene og samtidig se etter andre mulige sparetiltak. Hovedpersonen rundt sparetiltakene og andre budsjettreformer var formannskapsmedlem og kontorsjef Martin Larsen, selv senere ordfører.

Mads Wiel Stang (1880, 1882)

19.09.1838 – 23.08.1909

Han ble født i Halden (da Fredrikshald). Foreldrene var Ole Andreas Stang (09.07.1807 – 04.03.1883) og Anna Bolette Stang (født Wiel, 16.02.1815 – 28.03.1895). Han var gift med Anna Catharine Diderikke Stang (23.01.1848 – 1908) og de hadde fire barn.

Han var utdannet Cand. Philol. og var godseier og trelasthandler. Han var også tysk visekonsul. Han var med å starte Torps Brug Dampsag i Fredrikstad i 1868 med navnet Wiel og Co. Han var en av de få trelastgrossererne som engasjerte seg i det offentlige liv.

Han ble valgt inn i Bystyret i Fredrikstad i januar 1877, 1883, 1886 og i desember 1892. Han fungerte som medlem til han flyttet til Christiania i 1897. Han ble valgt inn i Formannskapet 20. november 1878 og 2. desember 1888. Han var varaordfører i 1879, 1881, 1891 og 1892 og ordfører i 1880 og 1882. I 1888 var han vara til Stortinget for Axel Bech.

Martin Larsen (1881)

1844 – 15.09.1886

Han ble født i Jarlsberg i Vestfold. Han var disponent og kontorsjef for trelastfirmaet And. H. Kiær & Co. Han ble gift med Adolphine Jentoft (født 1846) fra Sarpsborg. De hadde seks barn.

Han ble valgt til medlem av Bystyret 2. januar 1877 og 3. januar 1883. Han ble valgt inn i Formannskapet for 1879. Han var varaordfører i 1882 og ordfører i 1881. Allerede i sitt første år i bystyret gjorde han seg bemerket med en betydelig arbeidskraft.

Som politiker var han en av de hardeste sparepolitikerne i kommunen, spesielt når det gjaldt skolekostnader. De årene han var med i Formannskapet, 1879-1882, var en periode som var preget av stor sparsommelighet innen kommunale utgifter.

Axel Bech (1887-1888)

11.12.1838 – 14.11.1894

Han ble født i Modum i Buskerud. Han ble gift med Olga Finne (født 1847) og de fikk fem barn. Han begynte å studere ved universitetet i Christiania i 1857 og gikk ut derfra som Cand. Jur. i 1862.

Fra 1863 til 1869 var han fullmektig hos sorenskriveren i Solør. I 1870 ble han overrettssakfører i Fredrikstad. Mellom 1889 og 1892 var han lagmann i Agder og i 1892 ble han lagmann i Borgar og Agder Lagdømme i Kristiansand.

Han var kasserer og bokholder for Fredrikstad Sparebank. Han ble valgt som medlem av Fredrikstad Bystyre 3. januar 1879, og ble allerede 8. mars samme år valgt inn i Formannskapet. Han var medlem her ut 1888, og i 1889 var han kun i Bystyret. Han trakk seg fra videre verv etter dette året da han flyttet fra byen.

Han var varaordfører fra 1883 til 1886 og ordfører i 1887 og 1888. Tiden hans som ordfører ble begrenset på grunn av hans tid som stortingsrepresentant. Periodene han var borte fra vervet som ordfører var fra 1. februar til 7. juli både i 1887 og 1888. I den første fungerte Thomas Schwartz som ordfører og i den andre var Abraham Støren fungerende ordfører.

På Stortinget ble han med i Høyres partigruppe da den ble dannet i 1884. Han var stortingsrepresentant for Fredrikstad fra 1883 til 1891, og var med i kirkekomiteen (1883-1885), justiskomite nr 1 (1886-1888), konstitusjonskomiteen (1889) og justiskomite nr 2 (1891).

Han ble tilbudt en statsrådpost i Emil Stangs 2. regjering, men takket nei. Han døde på post i rettssalen i 1894 mens han holdt på med en rettsutredelse.

Fredrik Waldemar Giebelhausen (1889-1904)

14.06.1837 – 08.09.1910

Han ble født i Christiania. Foreldrene var Christian Christopher Giebelhausen (1807-1885) og Georgine Juliane Flementine Winsløp (1811-1879), begge opprinnelig fra Danmark, men var nå skuespillere ved Christiania Theater.

Han ble 22. mai 1866 gift med danskfødte Marie Elisabeth Friis (26.06.1841 – 24.01.1904). De fikk åtte barn, blant dem den kjente Fredrikstadkvinnen Anna Backer (1868 – 1942). Han tok examen artium i 1855 og annen avdeling i 1856. Han begynte deretter på medisinstudiet og avla medisinsk embetseksamen 20. mai 1864 ved Universitetet i Christiania. Det året var han ansatt som kandidat ved Fødselsstiftelsen og Rikshospitalet.

Som lege og med danske foreldre meldte han seg frivillig i den Andre slesvigske krig mellom Danmark og Prøyssen i 1864. Han dro til Danmark i slutten av januar 1864 og tjenestegjorde for den danske hærens sanitet. Han var ved 2den Armeedivisions ambulanselag fra 2. juni til slutten av august 1864. Som eneste lege ledet han de mobile lasarettene ved Middelfart på Fyn. For dette ble han i 1876 tildelt den danske krigserindringsmedaljen.

Tilbake i Norge var han først epidemilege i Drangedal i Telemark fra november 1864 til februar 1865. Deretter drev han privat praksis på Ås før han dro til Fredrikstad i september 1865. Han var først vikar for korpsolege Ole Peter Larsen som det året var på Stortinget og startet deretter privat praksis i byen. Samtidig som han drev som privatpraktiserende lege fikk han stadig flere offentlige verv.

Han ble formann for byens Sunnhetskommissjon i oktober 1869 og var dette til sin død. Han var også lege for Sarpsborg legedistrikts søndre del (Borge). Han ble formann i Sunnhetskommissjonen for Glemmen i 1870 og for Onsøy i 1884, begge til april 1903. Han var fattiglege for Onsøy i flere år. I 1886 ble han bylege i Vestre Fredrikstad og fattiglege i Glemmen, sistnevnte til 1879. I perioden september 1869 til januar 1875 var han lege for Gresvik Bruks sykekasse.

Han var politisk engasjert samtidig som han jobbet fullt som lege og hadde diverse offentlige verv. Han tilhørte høyresiden, men ble av mange oppfattet som for liberal og venstrevennlig. Han ble valgt inn i Formannskapet i Fredrikstad 17. desember 1872. I 1875 ble han varaordfører, men trakk seg året etter og lot seg i stedet innvelge i Bystyret. Fra 1887 var han igjen medlem av Formannskapet.

Han ble første gang valgt som ordfører i Fredrikstad torsdag 3. januar 1889. Han skulle ha vervet i 16 år, lenger enn noen tidligere hadde hatt. I 1890 var han også stortingsrepresentant. Mens han var ordfører kjøpte kommunen eiendommen Ny-Nygaard, der biblioteket senere skulle bli bygd. I tillegg fikk kommunen lengre strandlinje slik at de fikk mer kaiplass.

I 1893 kjøpte de Hjørnerød og forbedret på den måten vannforsyningen til byen. Fra 1894 startet en større omregulering av Vestsiden og byens administrasjon ble flyttet fra rådhuset i Gamlebyen til en ny bygning på Ny Nygaard. Fredrikstad Elektrisitetsverk fikk konsesjonsbevilling i 1895 og i 1897 fikk Vestsiden gatebelysning.

I 1902 besluttet Bystyret og Formannskapet å opprette et borgermesterembete i Fredrikstad, et embete som i 1939 fikk navnet rådmann. I 1886 ble han med i komiteen som sørget for at kommunen i 1888 fikk eget badehus. Han var tilsynsmann for Riksforsikringen (1889-1910) og medlem av forstandskapet til Fredriksstad Høiere Almenskole.

I 1890 var han med å starte Fredriksstad kreds av Norges Forsvarsforening og ble dens første formann. I 1891 ble Fredriksstad Privatbank opprettet og han ble selv styremedlem. Han var medlem og formann for Fredriksstad Bryggeri samt formann i Fredrikstad Arbeiderforening i en kortere periode.

Da Fredrikstad Blad ble dannet i desember 1888 skjedde det på initiativ fra trelasthandler Anthon B. Nilsen, som sammen med Giebelhausen, tollkasserer Martin Ørbech Berg og boktrykker Alexander Peter Østberg grunnla byens nye avis. Den kom første gang ut 3. januar 1889. Giebelhausen var styreformann til sin død og var midlertidig redaktør for avisa i to kortere perioder.

Avisa skulle med ham som styreformann bli byens største og ledende avis. Dr. Giebelhausens gate i Fredrikstad er oppkalt etter ham.

Christian Lange Rolfsen (1905-1909)

26.11.1864 – 21.01.1934

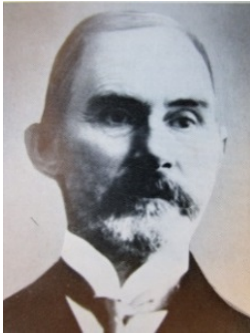
Han ble født i Bragernes, Drammen. Foreldre var Ole Ambrosius Rolfsen (født 1826) og Ellen Ovidia Rolfsen (født Lange, 1840). Han ble gift med Caroline Rolfsen (20.04.1865 – 20.05.1954) og de fikk tre døtre. Han utdannet seg til jurist og ble Cand. Jur. i 1888. Han ble advokat i Fredrikstad og ble deretter høyesterettsadvokat.

Som politiker representerte han Høyre. Han var justisminister i Abraham Berges regjering (1923-1924). Han ble senere i karrieren lagmann i Borgarting og Agder Lagdømmer. Han var medlem i Fredrikstad Bystyre fra 1901 til 1912 og var ordfører i årene 1905 til 1909. Han var stortingsrepresentant fra 1910 til 1912 og var med i justiskomiteen.

Han og hans to etterfølgeres ordførertid kjennetegnes særlig av en markant kommunal sparepolitikk. Han var ordfører under unionsoppløsningen med Sverige i 1905. Det var også på det lokale plan uenighet om Norge burde ha monarki eller republikk og Rolfsen gikk imot republikanernes resolusjonsforslag. Han ville ha en motresolusjon, men da han ble nektet å få ordet forlot han salen og oppfordret andre om å gjøre det samme. De som forlot salen samlet seg på torget og der stilte Rolfsen en protestresolusjon med stort bifall.

Georg Madsen (1910)

14.11.1852 – 25.08.1926

Han ble født i Christiania som Georg Gottlieb Madsen. Han ble gift med Josefine Marie Madsen (22.12.1848) fra Hvaler. Fra 1880 drev han en kolonial- og melkeforretning i Storgaten i Fredrikstad. Han bygde opp en betydelig handel, spesielt på Hvaler, der han ble hovedmannen bak Hvaler Dampskipsselskap.

Han var styremedlem i Centralbryggeriet og i Fredrikstad Blad og ble bankdirektør i Fredriksstad Spareskillingsbank. Han fikk flere kommunale verv og ble ordfører i 1910. Sparepolitikken fortsatte under hans ordførertid.

Wilhelm Blakstad (1911-1918)

02.02.1863 – 04.01.1936

Han ble født på gården Blakstad i Asker. Foreldrene var gårdbruker Erik Jørgensen Blakstad (1827 – 1890) og Laura Gabrielsen (1832 – 1868). Han ble gift med Gunnor Blakstad (30.01.1855 - 1932) og de fikk tre sønner. Etter middelskolen tok han maskinlinjen ved Trondhjem Tekniske Lærestanstalt (1879-1882).

Fra 1882 til 1883 var han bestyrer ved Baklandets Teglverk og Dampsmie, fra 1883 til 1884 drev han privat landmålingsarbeid og fra 1884 til 1885 var han assistent ved rekonstruksjonen av Kristiania Tændstikfabrik. Han tok eksamen ved Den høiere Landbruksskole i Ås i 1886.

Fra 1886 til 1892 var han landbruksingeniør for «Det nordenfjeldske» i Trøndelag. Fra 1892 til 1898 var han fløtningsdirektør i Skiensvassdraget. Han og en kompanjong startet i 1896 en fabrikk i Skien som lagde låser, hengsler, beslag og kniver. Etter at den gikk konkurs i 1900 flyttet han med kone og barn til Christiania.

Der ble han anleggsingeniør for Akerselvans Brukseierforening og jobbet med byens vannforsyning. Den 15. april 1901 ble han ansatt som direktør i Fredrikstad Tømmerdireksjon og familien flyttet hit. Han fikk ansvaret for tømmerfløtningen fra Mørkefoss til Fredrikstad og forbedret denne ved hjelp av flere fløtningstekniske apparater.

Mens han var direktør for Tømmerdireksjonen skrev han boka «Tømmerfløtningen i nedre Glomma gjennom de siste 100 år», som kom ut etter hans død. Hans innsats for kraftig å ha forbedret fløtningen, særlig ned Sarpsfossen, ble genierklært av samtid og ettertid.

Han gikk tidlig inn for at Fredrikstad burde satse på industri og ikke bare stole på trelastindustrien. Han ga uttrykk for dette på et møte i «Fredrikstad Tekniske Forening», en forening han selv var med å stifte i 1905 og var foreningens første formann (1905-1909). Han ble noen år senere styremedlem av Den Norske Ingeniørforening (1918-1920).

I 1909 ble han valgt inn i Fredrikstad Bystyre første gang, som representant for Høyre, og var det til 1926. Han var ordfører i Fredrikstad fra 1911 til 1918. Stillingen som direktør for Tømmerdireksjonen hadde han samtidig. Han fortsatte sine forgjengers sparepolitikk og kommunens oppkjøp av store arealer på Østsiden.

Han jobbet hardt for å få De Nordiske Fabrikker (Denofa) til å etablere seg i byen. Det skjedde i 1912 og dette trakk til seg annen industri. Fra da av begynte Fredrikstad å utvikle seg til en industriby. Første verdenskrig (1914-1918) ga kommunen nye og uvante problemer, som anskaffelse av matforsyninger og brensel til byens befolkning, stor prisstigning, boligmangel og generell nød.

Han var medlem av en rekke offentlige komiteer og var formann i flere. Han var vara til Stortinget 1916-1918, deretter representant og medlem av flere komiteer 1919-1933. Etter 1933 trakk han seg tilbake fra politikken etter å ha frasagt seg gjenvalg til Stortinget. Han fikk en gate oppkalt etter seg i Fredrikstad, W. Blakstads gate, noe Fredrikstad Bystyre vedtok i 1933 mens han fremdeles levde.

En byste av ham ble reist på Cicignon av Fredrikstad Tømmerdireksjon. Gjennom sitt virke for byen har han blitt kalt «Fredrikstads annen grunnlegger». Han ble tildelt Sam Eydes ærespris for fremragende ingeniørarbeid for sin innsats som fløtningsdirektør og fagmann innen fløtningsindustrien. I 1933 ble han utnevnt til ridder av 1. klasse av St. Olavs orden som takk for denne innsatsen.

Karl Sigurd Helland (1918-1919)

28.01.1875 – 26.12.1966

Han ble født i Fredrikstad. Foreldrene var kasserer Hans Helland (født 1845) og Lise Marie Karoline Helland (født 1849). Han ble gift med Aagot Helland (27.03.1874 – 02.03.1965) og de hadde fem barn. Han tok middelskolen med latinerlinja, deretter handelsskolen og fikk så kontorpraksis i en manufakturforretning.

Deretter hadde han et utenlandsopphold i England før han i 1894 begynte hos trelastfirmaet And. H. Kiær og Co. Han ble etter hvert kasserer, fra 1916 kontorsjef og til slutt hovedrevisor for samme firma. Som sistnevnte hadde han ansvaret for alle firmaets avdelinger i inn- og utland.

Han ble tidlig valgt inn i Bystyret og Formannskapet i Fredrikstad. I Bystyret ble han valgt inn for Høyre, første gang for perioden 1914-1916. Han hadde allerede hatt flere kommunale verv, det første i ligningskommisjonen i 1913. Han ble formann her og i overligningskommisjonen.

Han ble varaordfører for perioden 1917-1919, men tok over som ordfører i 1918 og var det ut 1919. I tillegg til kommunale verv hadde han flere verv i partiet, og var formann for Fredrikstad Høyre og Høyres fellesorganisasjon for byene i Østfold og Akershus. Han var medlem av forstandskapet og kontrollnemda for Fredrikstad Spareskillingsbank. Fra 1917 til 1950 var han styreformann i Fredrikstad Blad.

Han var medlem av St. Johanneslogen St. Magnus, den lokale frimurerlosjen innen Frimurerordenen, dannet 16. april 1913. Han var «Ordførende Mester» fra 10. januar 1938 til 22. september 1952. Han var med og stiftet Fredrikstad og Omegn Historielag 12. november 1928.

Zacharias Backer (1920 – 1922)

20.10.1867 – 20.04.1940

Han ble født i Fredrikstad. Foreldrene var trelasthandler Lars Zacharias Backer (05.08.1839 – 23.07.1901) og Hanna Cathrine Augusta Schwartz (23.08.1841 – 13.04.1917). Han giftet seg i 1893 med Anna Backer (05.10.1868 – 06.12.1942), datter av lege og ordfører Frederik Waldemar Giebelhausen. De fikk fire barn.

Han forsøkte seg med egen trelastforretning i 1885 etter å ha vært student og handelsbetjent. I Fredrikstad ble det sommeren 1900 dannet en felles handelsforening for teglverkene i byen, med 22 medlemmer. Den fikk navn De Forenede Teglværkers Kontor og de ansatte Backer som disponent.

Ifølge Hvem er Hvem av 1930 ble Backer disponent for dette allerede i 1892, men det var antakelig for et av teglverkene, muligens Nabbetorp Teglverk, som startet opp dette året. «AS Fredriksstad forenede Teglværker» ble først dannet i mars 1909 med Backer som disponent, noe han var til 1933. Han ble senere også trelastagent og direktør ved en trelastforretning.

Han ble valgt til vara til Stortinget 1903-1906 og representant 1906-1909. Han representerte Høyre. Fra 1920 var han finsk visekonsul. Han ble valgt til ordfører i Fredrikstad i 1920, 1921 og 1922. Han la ved årsskiftet 1920-1921 frem noen kommende oppgaver for kommunen, blant annet anleggelsen av skoler på Nabbetorp og St. Hansfjellet, et gamlehjem for 80 personer på Mørcheløkken, bygging av en brannstasjon, forbedring av byens renovasjon, forbedring av ferjetilbudet samt et mulig nytt sykehus på Trara.

Etter at hans siste ordførerperiode var over var det fremdeles store finansielle problemer for byen og ingen lysning i sikte. Han trakk ved sin avskjedstale i Bystyremøtet før jul 1922 frem noe av det kommunen hadde gjennomført mens han var ordfører. Blant disse var reorganiseringen av ligningsarbeidet, omleggingen av byens bokholderi og regnskapsvesen samt innføringen av et effektivt renovasjonsvesen.

Han nevnte også det nye folkebiblioteket som var under bygging, at utvidelsen av middelskolen var fullført og at alders- og enkepensjonen var gjennomført. Han var med og stiftet Fredrikstad og Omegn Historielag 12. november 1928.

(Carl) Oscar Blikstad (1923-1925)

15.03.1877 – 02.05.1957

Han ble født i Kragerø. Foreldrene var apoteker Conrad Blikstad (12.09.1842 – 04.01.1933) og Onse Marie Stiansen (30.09.1846 – 03.01.1915). Han ble gift med Birgit Dørum (03.10.1875 – 06.05.1952) og de fikk en sønn. I 1891 tok han middelskoleeksamen på latinerlinjen.

Han var lærling ved Farsund apotek fra august 1891 til juli 1893 og deretter ved Apoteket Hjorten i Fredrikstad fra juli 1893 til februar 1895. Våren 1895 tok han farmasøytisk medhjelpereksamen og jobbet ut året ved Eidsvoll apotek. Fra januar til september 1896 var han ved Apoteket Hjorten i Fredrikstad. Han tok apotekereksamen 11. desember 1897.

I 1898 jobbet han først ved Sarpsborg apotek (januar til mars), Apoteket Hjorten i Fredrikstad (april og mai), Elefantapoteket i Bergen (juni og juli) og igjen Apoteket Hjorten fra august til mars året etter. Han overtok Løveapoteket i Kristiansand i mai 1900 og drev dette ut 1906 da han solgte det. I februar 1907 begynte han i farens apotek Hjorten i Fredrikstad. Han styrte dette for faren fra 1919 til 1932.

Han overtok Apoteket Trygg i Fredrikstad i august 1932. Han sluttet som apoteker i august 1954. Han var langvarig medlem av Norges Apotekerforening (N.A.F.). Lokalavdelingen i Kristiansand ble dannet i 1900 og han var medlem og sekretær fra starten til 1907. Han var styremedlem i Østfolds krets av N.A.F. (1910-1919), de siste tre årene som formann.

Han var medlem i flere komiteer og styrer for både N.A.F og fylkeskretsen av N.A.F., i flere som formann og sekretær. Den 21. september 1949 ble han utnevnt til æresmedlem av N.A.F. og fikk utmerkelsen «Det giftige kors» (Crux venenifera), den høyeste utmerkelsen innen norsk farmasi.

I 1925 ble han medlem av komiteen som på vegne av Norges Røde Kors utarbeidet forslag til medisinbeholdningen på skip. I 1938 ble han medlem av en departementskomite, Medisinalkomiteen. Den ble oppløst i 1943 under okkupasjonen, men gjenopprettet i september 1945. Han satt her til januar 1950, som formann fra 1947.

Han var styremedlem i Fredrikstad Blad (1917-1934), Fredrikstad Spareskillingsbank (1925-1933) og Titan Co. A/S (1929-1934). Han var medlem av representantskapene

for A/S Apotekernes Laboratorium for Specialpreparater (1920-1934, formann fra 1929) og for A/S Apotekernes Fællesindkjøb (1920-1938, formann fra 1930).

Av andre medlemskap var han styremedlem i Vestlandets Drogeforretning A/S, formann i Fredrikstad Musikforening, Fredrikstad Kinematografers styre og Fredrikstad kunstforening. Han var også medlem av Fredrikstad overformynderi samt medlem og formann i Byggekomiteen for Fredrikstad Bibliotek.

Den 12. november 1928 var han med og stiftet Fredrikstad og Omegn Historielag sammen med en rekke kjente personer i Fredrikstad, som Haakon Karlsen, Carl Plünnecke, August Western, Kitty Apenes, Wilhelm Blakstad, Cissy Mathiesen og Bertha Stousland. Han ble også medlem og formann av Fredrikstads lokalavdeling av Norges Automobilforbund (NAF) da denne ble dannet i 1928.

Han var medlem av Bystyret i Fredrikstad 1917-1928 og i Formannskapet 1920-1928. Han var varaordfører i 1920-1922 og ordfører 1923-1925.

Haakon (Oliver) Karlsen (1926-1932)

27.06.1888 – 27.02.1962

Han ble født i Fredrikstad. Foreldrene var sagbruksarbeider Karl Efraim Karlsen (født 30.07.1841) og Anna Dorthia Karlsen (født 1851). Han var gift med Antomine Karlsen (21.11.1889 – 18.04.1965) og de fikk tre barn. Etter folkeskolen jobbet han mellom 1902 og 1920 på forskjellige fabrikker i og rundt Fredrikstad, blant annet Narnte Bruk.

I 1920 ble han selv fabrikk-eier da han og en kompanjong startet Fredrikstad Kassefabrikk. Denne drev de til 1932. Han var medlem av Godtemplarlosjen «St. Hans» på Nabbetorp, og deltok i losjemusikken og mannskoret «Nor». I sistnevnte og i Smaalenenes Sangerforbund (1919-1921) var han formann. Han var et fremtredende medlem i byens avholdsbevegelse.

Han var politisk aktiv for Østre Fredrikstad Sosialdemokratiske forening, han meldte seg inn i Norges sosialdemokratiske Arbeiderparti i 1908 og fulgte sosialdemokratene ved partisplittelsen i 1921. Han var medlem av i Bystyret og Formannskapet i Fredrikstad fra 1920 til 1932 og var ordfører fra 1926 til 1932. Han var stortingsrepresentant fra 1928 til 1930 og representerte Fredrikstad, Halden, Sarpsborg, Moss og Drøbak.

Han hadde flere kommunale verv, som styremedlem i Elektrisitetsverket og Kinoen. Han hadde også administrative verv, som medlem av representantskapet til AS Hafslund (fra 1927), i Hafslunds revisjonsutvalg (1936-1945), formann i Fellesstyret Lisleby Bruk, Hauge Bruk og Sellebak Bruk (fra 1937) og medlem i styret til AS Hafslund (fra 1945).

Ved sitt første bystyremøte som ordfører, i januar 1926, bemerket han at det var første gang i byens historie at småkårsfolkets representanter, sosialdemokratene, overtok styret i kommunen. På slutten av 1928 uttalte han at perioden økonomisk sett hadde vært den vanskeligste i byens historie og på slutten av 1931 sa han at situasjonen så mørkere ut enn noensinne.

Noen tiltak hadde de likevel gjennomført, som modernisering av fergeforbindelsen, anskaffelse av brannbiler til brannvesenet og flyttingen av den kommunale administrasjon til J. N. Jacobsens villa på Lykkeberg.

I 1932 ble han ansatt som borgermester i Fredrikstad, en stilling som i 1939 fikk navnet rådmann. Den 3. februar 1938 grunnla han, Christian B. Apenes og Norvald Heidel Reisetrafikkforeningen for Fredrikstad og Omegn. De utgjorde styret og Karlsen ble formann. I 1939 startet de A/S Restaurantdrift.

Etter den tyske okkupasjonen av Norge 9. april 1940 var han som rådmann den i det kommunale styret som fikk størst påkjønning i møtet med okkupasjonsmyndighetene. I slutten av 1940 erstattet tyskerne ordfører Østensvik med sin egen kandidat, John Kr. Johnsen. Sistnevnte valgte som oftest å følge Karlsens innstillinger.

Til tross for iherdig påtrykk nektet «der Burgermeister», som tyskerne kalte ham, å melde seg inn i Nasjonal Samling (NS). Han ble derfor fjernet som rådmann i desember 1941. Etter krigen ble han undersøkt for sin rolle som disponent for Sellebak, Hauge og Lisleby Bruk under krigen.

Han ble ikke siktet og saken ble henlagt i februar 1947. Riksadvokaten kritiserte likevel brukenes frivillig forbindelser med tyskerne og disponentens energiske aktivitet for å skaffe brukene trelast. De kalte forholdet utilbørlig, noe som gjorde at Karlsen trakk seg som rådmann og fra øvrige kommunale verv i mai 1947.

Han ble gjeninnsatt i 1950. Mange mente det bare var rett og rimelig at han fikk tilbake «sin» stilling etter ussel behandling både av partiet, som hadde ekskludert ham, og av riksadvokaten. Ekskluderingen fra Ap ble omgjort.

Han deltok aktivt i arbeidet med Fredrikstadbrua og var en av hovedmennene bak dannelsen av Fredrikstad Rutebiler i 1957. Han dempet noen store og urealistiske ideer rundt utbygging av Gamlebyområdet ved å minne om at det meste var eid av Forsvaret. Han gikk av som rådmann ved fylte 70 år den 27. juni 1958.

Fredrikstad Blad skrev en hyllest til ham og berømmet ham som den fremste eksponenten for den sterke økonomiske utviklingen i Fredrikstad etter krigen. Han hadde vært en inspirerende leder og ikke tatt partimessige hensyn. De uttalte «Vi kan med full rett si at Haakon Karlsen har vært hele byens rådmann». Han ble utnevnt til Ridder av St. Olavs Orden.

Johan Ludvig Johannesen (1932-1933, 11. mai-13. juli 1945)

06.08.1879 – 25.05.1953

Han ble født i Lilleby, Borge i Østfold. Foreldrene var sagbruksarbeider og tomteformann Johannes Jensen (18.10.1856 – 13.10.1944) og Beate Jensen (født Larsen, 19.05.1849 – 02.04.1929). Han jobbet først som tomtearbeider på et sagbruk og deretter som steinhogger før han i 1917 ble kommunearbeider for Fredrikstad.

Han var medlem av Bystyret (1911-1919, 1926-1940) og Formannskapet (1917-1919, 1926-1934) i Fredrikstad. Fra 1926 var han varaordfører og ble ordfører i 1932 og 1933 (samt to måneder i 1945). Han var stortingsrepresentant for Arbeiderpartiet fra 1934 til 1940, samt høsten 1945. Innen arbeiderbevegelsen var han sosialdemokrat. Han var avholdsmann og medlem av Godtemplarlosjen «St. Hans».

I Fredrikstad var han medlem av flere kommunale råd, utvalg og styrer, som Forliksrådet (1915-1918) og Skolestyret (1920-1922). Han var varamann til Riksrevisjonen fra 1946. Han var en av lederne av arbeiderbevegelsen i Fredrikstad og advarte mot å stille for store krav til arbeidsgiverne. Han tvilte på at de frivillig ville gi arbeiderne 8 timers arbeidsdag.

Som person var han respektert av alle for redelig og oppriktig fremferd. Partiavisen karakterisert ham som ekstremt beskjeden og Fredrikstad Blad roste ham for under valgkampen å snakke «på en måte som står i velgjørende motsetning til partiorganets kjedsommelige vrøvl».

Han advarte mot å la kommunistene ta over Arbeiderpartiet. Sammen med andre ledende partifolk dannet de en opposisjonsgruppe for Fredrikstad 23. november 1920, og han ble selv formann. De tok blant annet avstand fra Moskva-tesene. I januar 1921 sendte de representanter til opposisjonens landskonferanse i Kristiania og det var på denne konferansen at Norges sosialdemokratiske Arbeiderparti ble dannet (nåværende Ap).

I Fredrikstad trakk mindretallet seg ut av Fredrikstad Arbeiderparti og dannet Det sosialdemokratiske Fredrikstad Arbeiderparti. Johannesen ble igjen formann og var det ut 1922. Han ble medlem av arbeidsledighetskomiteen, men trakk seg i januar 1921. Komiteen fikk ny sammensetning i 1926 og han ble igjen medlem, samt formann.

Som ordfører i 1932 syntes han kommunalt understøttede bruk, som Glomma Sagbruk og Høvleri, var et gode for arbeidsledige som da slapp å ende hos fattigvesenet. Han var delaktig under en landsinnsamling for å hjelpe arbeidsledige ungdom i 1933. Han advarte mot det han kalte «kommunistenes uansvarlige agitasjon» rettet mot landets og byens arbeidsløse.

Kommunistene anklaget kommuneledelsen for å forsømme sin plikt mot disse og Johannesen svarte på kritikken ved å redegjøre for flere støtteordninger de hadde stått bak de siste årene. Hans stortingsperiode i 1940 ble avbrutt 9. april av Tysklands angrep på Norge og den fem år lange okkupasjonen.

Da krigen var slutt ble han 11. mai 1945 oppnevnt til midlertidig ordfører i Fredrikstad. Samtidig skulle han selv velge ut medlemmene av det midlertidige kommunestyret. Han skulle fjerne alle personer i kommunale stillinger som man antok hadde vært medlemmer i NS og ellers optrådt upatriotisk.

Han fant å kunne oppnevne kommunestyret i sin helhet da ingen hadde vist unasjonal holdning. Dette ekstraordinære styret satt til 13. juli da det ble bestemt at det gamle kommunestyret skulle fungere ut året. Herman Østensvik ble ordfører resten av 1945.

Johannesen skulle etter krigen utføre et stort arbeid som formann i Fredrikstad boligkomite. Komiteen jobbet for å løse den prekære boligsituasjonen i byen etter krigen. Han ble innvilget pensjon fra stillingen som kommunearbeider høsten 1945. Johan L. Johannesens gate i Fredrikstad er oppkalt etter ham.

Ludvig Larsen (1934-1935)

09.11.1878 – 06.09.1961

Han var født i Rakkestad. Foreldrene var håndverker Martin Larsen og Maren Sofie Larsen (født Kristiansdatter). Han ble gift med Jensine Sofie Larsen (30.01.1880 – 30.04.1948) og de fikk tre døtre.

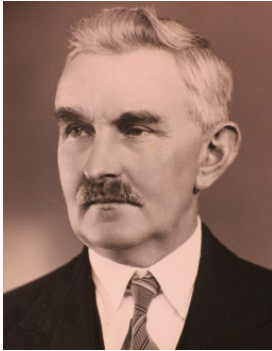
Ved folketellingen av 1910 var han snekkerlærling i Fredrikstad. Som utdannet snekker ble han senere sløydlærer ved folkeskolen i Fredrikstad, deretter rektor på folkeskolen for snekkere og tømmermenn. Skolen lå i Trovsikstranda 18 og ble startet av kommunen i 1920. Det første kullet startet høsten dette året.

Han var medlem av Bystyret i Fredrikstad fra 1911 til 1937 og formannskapsmedlem fra 1929 til 1937. Han representerte Arbeiderpartiet og var formann for Fredrikstad Arbeiderparti fra 1923 til 1933. Etter at Johan L. Johannesen gikk av som ordfører på slutten av 1933 for å bli stortingsrepresentant ble Larsen ny ordfører, for 1934 og 1935.

Høsten 1935 ble han forretningsfører i Fredrikstads kretssykekasse (Fredrikstad Trygdekasse), en stilling han hadde til 1948 da han gikk av med pensjon. Han var med i styret til avisa Smaalenenes Social-Demokrat.

Han fikk samme gode karakteristikk som sin partikollega Johannesen og mange sa om begge at de var skikkelige og bra mennesker. Mange som stemte på Høyre sa at de nesten kunne kalles gode høyrefolk på grunn av sin personlighet og sin politikk.

Herman Østensvik (1935-1940, 13.07-31.12.1945)

16.02.1884 – 16.09.1968

Han var født i Onsøy. Foreldrene var maler og gårdbruker Jens Hansen Glende (18.04.1852) og Josefine Andersen (12.04.1860). Ved Folketellingen av 1910 var han malersvenn og ble deretter maler av yrke. Han var gift med Inga Østensvik (02.11.1881 – 05.01.1965) og de hadde to sønner, tre døtre og en fostersønn.

Han var blant medlemmene i Fredrikstad Arbeiderpartiet som skrev under mot et kommunistisk styre og som deretter meldte seg ut av det partiet og dannet Det sosialdemokratiske Fredrikstad Arbeiderparti (dagens Ap).

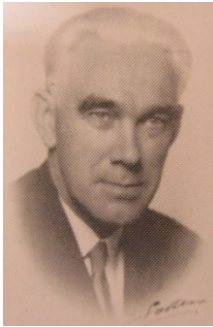
Som ordfører var han formann i bykomiteen som i 1936 organiserte en stor varemesse i Fredrikstad. Formålet med messen var å gjøre byen og særlig Gamlebyen mer kjent utad. Østensvik uttalte at man med denne også ville vise at det hadde begynt å lysne for byen i dens vanskelige situasjon. I tillegg ville de vise at byen hadde en historisk fortid med en gammel bykultur.

Han ble varaordfører i 1934 etter at Ludvig Larsen tok over ordførerstolen. Han ble deretter ordfører i 1935 og var dette til slutten av 1940 da han ble fjernet av den tyske okkupasjonsmakten. De ville innsette Egil Blakstad som ny ordfører og Østensvik som varaordfører. Begge nektet og tyskerne og de norske nazistmyndighetene ga til slutt etter og løslot dem fra vervene.

Etter frigjøringen var Johan L. Johannesen midlertidig ordfører frem til en lov av 13. juli 1945 bestemte at kommunestyret valgt i 1937 skulle tre inn i sine gamle funksjoner, med unntak av de som hadde samarbeidet med tyskerne, frem til nytt valg kunne utføres. Østensvik ble da ordfører fra da og ut året. Kommunens første ordinære styremøte ble holdt 14. august 1945.

Østensvik ga seg ikke helt med politikken og var blant annet med i en egen gamlehjemkomite som i 1952 skulle finne en ny tomt til et gamlehjem i byen.

Ragnvald Gundersen (1946-1965)

10.08.1907 – 12.03.1985

Han ble født i Glemmen. Foreldrene var sagbruksarbeider Aksel Gundersen (10.05.1884 – 06.05.1967) og Rakel Gundersen (30.03.1882 – 02.09.1952). Han gikk på Fredrikstad tekniske aftenskole fra 1926 til 1928. Han ble utlært som smed ved Fredrikstad Mekaniske Verksted og var ansatt der fra 1924 til 1936.

Fra 1936 til 1968 var han ansatt ved Fredrikstad brannvesen, fra 1954 som brannmester. Han representerte han Arbeiderpartiet. Han var medlem av Bystyret i Fredrikstad 1931-1940 og 1971-1975. Han var ordfører 1946-1965, det lengste noen har vært ordfører i Fredrikstad. Deretter var han varaordfører 1966-1971.

Han var stortingsrepresentant 1950-1954 og representerte Fredrikstad, Sarpsborg, Halden, Moss og Drøbak. Han stilte på Stortinget som vararepresentant i 1948-1950. Han var vara til fylkesordføreren 1963-1967 og selv fylkesordfører 1967-1971. Fra 1971 til 1975 var han medlem av fylkestinget i Østfold.

Han hadde en rekke offentlige verv, som formann i styret til Fredrikstad elektrisitetsverk (1939-1940, 1945), medlem av Fylkesforsyningsnemda i Østfold (1946-1948), medlem av komiteen for revisjon av brannloven (1947-1954), medlem (1953-1963) og formann (1963-1977) i styret hos Norges Bank avdeling Fredrikstad og formann i Saneringskomiteen (1961-1964).

Han var også medlem av Østfolds havnekomite, Fredrikstads Havnestyre, Norges brannskole, Samarbeidsnemda for Fredrikstaddistriktet og A/S Restaurantdrift i Fredrikstad. Av partiverv var han formann i Fredrikstad arbeiderungdomslag (1931-1932), formann i Fredrikstad Arbeiderparti (1935-1946) og styremedlem i Østfold Arbeiderparti (1936-1948).

Han hadde også verv i andre organisasjoner, som styremedlem i Østfold arbeideridrettskrets (1929-1932) og styremedlem samt sekretær for Norsk jern og metalls stedlige styre (1932-1934).

Han var kun 38 år da han ble valgt til ordfører første gang ved det ordinære valget i slutten av 1945. Han skal ha vunnet mot egen vilje. Mens han jobbet på FMV gjorde han seg bemerket som læreguttenes tillitsmann, noe som førte til at kontrakten hans ikke ble fornyet da denne gikk ut. Han gjorde seg også gjeldende i arbeiderungdomslaget Nybrott.

Han hadde vært medlem av Bystyret allerede fra 1931 og ble partiformann da han var 27 år. Han deltok i illegalt arbeid under krigen og ble sittende på Grini i halvannet år. Han uttalte at det var å gjøre en urett godt igjen da Haakon Karlsen ble gjeninnsatt som rådmann. Da det interkommunale vannverket ble dannet i 1947 ble han formann for felleskomiteen.

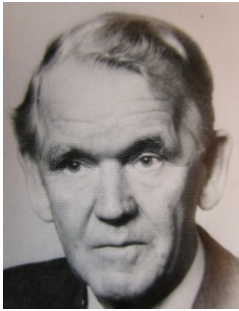
En av sakene han syntes var viktigst var å få bro over Glomma. Han jobbet også for nytt sykehus i byen og var med på markeringen av byggestarten for det nye sykehuset 16. juli 1951. Den 18. juni 1946 ble Kongsten fort overlevert til kommunen representert ved Gundersen av byens militære myndigheter, representert av kommandant oberst John Hagle.

Planer om å slå sammen Fredrikstad og Glemmen startet i 1947 og som ordfører i Fredrikstad var Gundersen med på planleggingen sammen med Henrik Jamissen, ordfører i Glemmen. Han fortsatte som ordfører mens han var stortingsrepresentant og fikk skryt for hvordan han klarte å kombinere stillingene.

Som ordfører murte han 22. desember 1956 inn grunnsteinsdokumentene til den nye Fredrikstadbrua i en av brosøylene. Brua ble åpnet 18. august 1957 av kronprins Olav (konge fra 21 september ved Håkon VII`s død), assistert av Gundersen. Den 23. november 1962 vedtok statsråd Andreas Zeiner Cappelen ved Kommunaldepartementet at Glemmen og Fredrikstad skulle slås sammen.

Det første felles Bystyret ble konstituert på rådhuset i Gamlebyen den 22. oktober 1963. Gundersen fortsatte som ordfører, mens Glemmens siste ordfører Wilhelm Thøgersen ble varaordfører.

Wilhelm Einar Thøgersen (1966-1981)

24.04.1913 – 11.02.2005

Han var født i Glemmen. Foreldrene var fyrbøter Alfred Tøgersen (08.09.1877 – 12.06.1965) og Anna Tøgersen (24.06.1880 – 17.07.1956). Han ble gift med Borgny Thøgersen (13.09.1915 – 09.12.2012) og de fikk en datter. Han startet på Kiærs bruk allerede i 1927 og var der i 20 år. Deretter var han regningsbud for Fredrikstad Elektrisitetsverk i 20 år.

Han ble sosialsjef i Fredrikstad kommune i 1968 og var det til 1971 da ordførervervet ble gjort om til en heltidsstilling. Han ble medlem av både Arbeiderpartiet og LO i 1930. På hans initiativ ble Glemmen Arbeiderungdomslag startet i 1934 og han ble selv formann. I 1940 ble han formann i Glemmen Fagforening.

Etter 2. verdenskrig ble han valgt inn Glemmen herredsstyre. Ved første ordinære valg krigen ble han valgt til varaordfører, med virkning fra 1. januar 1946 og var det i ti år. Han tok deretter over vervet som ordfører i Glemmen 1. januar 1956 og ble den kommunens siste ordfører.

Etter at Glemmen og Fredrikstad ble slått sammen og det første felles Bystyremøtet ble holdt i rådhuset i Gamlebyen 22. oktober 1963 ble han varaordfører i den nye kommunen mens Ragnvald Gundersen ble ordfører. Han var varaordfører også i 1964 og 1965 før han ble ordfører i perioden 1966 til 1981.

Han styrte kommunen i en økonomisk oppgangstid preget av flere større prosjekter, som Frevar, havneutbygging og interkommunalt vannverk. Han var mer opptatt av industriell utbygging enn miljømessige hensyn, noe han ofte ga uttrykk for. Som tidligere ordfører i Glemmen var han opptatt av samarbeid med Nabokommunene.

Hans politikerkollega Ragnar Pettersen, selv senere ordfører, fortalte om Thøgersen at han dominerte politikken i Fredrikstad i lang tid, var god til å lede forhandlinger og å skape enighet og samarbeid hos folk med ulike politiske oppfatninger. Som politiker var han ifølge Pettersen uhøytidelig og evnet å høre på andre selv om han hadde sine egne sterke meninger. Som person skal han ha vært utadvendt, jovial og hatt humoristisk sans.

Rolf Gerhard Gjermundsen (1982-1988)

05.06.1921 – 12.12.1994

Han ble født i Glemmen. Foreldrene var Adolf Gjermundsen (09.09.1876 – 1923) og Anne Sofie Gjermundsen (11.03.1877 – 30.12.1942). Han var gift med Eva Elisabeth Gundersen (20.09.1923 – 23.04.2011) og de fikk fem barn. Han vokste opp på Labråten ved Trosvik skole sammen med åtte eldre søsken. Han gikk først på Trosvik skole før han tok realskolen.

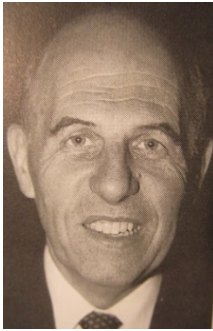
Krigen hindret ytterligere skolegang og ulike aktiviteter under okkupasjonen gjorde at han måtte rømme til Sverige. Der ble han innlemmet i de norske politistyrkene og deltok på en rekke oppdrag under frigjøringen i 1945. Etter krigen ble han lensmannsbetjent på Ås. Deretter ble han brannkonstabel i Fredrikstad brannvesen og ble etter hvert brannformann.

Fra 1957 til 1963 var han branninspektør/brannmester i Glemmen. Etter at Glemmen og Fredrikstad ble slått sammen ble han ansatt i Fredrikstad brannvesen. Der ble han resten av yrkeskarrieren, de siste årene som brannmester og branninspektør.

Politisk representerte han Arbeiderpartiet og meldte seg inn der i 1950-årene. Han var medlem Glemmens siste herredsstyre (1960-1963). Da Glemmen og Fredrikstad ble slått sammen ble han medlem av det første felles Bystyret (1964-1967). Han var varaordfører i Fredrikstad i 1970-årene før han ble ordfører fra 1981 til 1988. Han var vararepresentant til Stortinget fra 1969 til 1977.

Han hadde flere politiske verv, blant annet som styreleder for FOA, Borg Havn, Sykehuset i Østfold og byggekomiteen for Fredrikstad og Omegn interkommunale vannverk. Han skal ha tatt initiativet til å starte prosessen med sammenslåingen av Borge, Fredrikstad, Kråkerøy, Onsøy og Rolvsøy i 1994 og har derfor blitt kalt storkommunens far.

Ragnar Pettersen (1988-1993)

07.02.1932 – 11.05.2009

Han ble født i Sarpsborg, men vokste opp på Trosvikberget i Fredrikstad. Foreldrene var Zakarias A. Pettersen (19.11.1902 – 18.02.1968) og Randi Marie Pettersen (24.06.1905 – 23.07.1980). Han var gift med Berit Marie Pettersen (09.06.1935) og de fikk to barn. Han studerte på Handelsskolen og gikk ut der i begynnelsen av 1950-årene. Han begynte å jobbe ved Stabburet i 1957 og ble til slutt kontorsjef.

Han var ordfører i Fredrikstad fra 1988 til 1993 og representerte Arbeiderpartiet. Han regnes som en god ordfører for Fredrikstad og skal ha vært ryddig, innsiktsfull og partiloyal. Han var positivt innstilt til dannelsen av en storkommune og blir gjerne husket som den som sammen med kommunalminister Kjell Borgen forberedte Fredrikstad og nabokommunene på å bli storkommune.

Den nye storkommunen startet opp 1. januar 1994, blant annet takket være Pettersen. Han kunne ha blitt ordfører for storkommunen, men kan ha vært for kontroversiell for mange siden storkommunen var en betent politisk sak i Fredrikstad og mange mente antakelig at han ikke var samlende nok for innbyggerne av den nye kommunen.

Han hadde mange andre politiske lederverv og i 1990-årene var han leder i styret til FOBBL og Borg Havnevesen.

Jan Paus (1994-1995)

01.10.1932

Han ble født i Engelsviken i Onsøy av foreldrene Nicolai Paus (18.09.1906 – 21.01.1968) og Sigrid Paus (født Karlsen, 30.01.1907 – 21.09.1993). Han var først gift med Erna Marie Paus (05.01.1931 – 06.09.1958) og de fikk en datter. Paus fortalte i et intervju på sin åttiårsdag at han i 1958 mistet både kona og sønnen i barselseng.

I 1963 giftet han seg på nytt med Oline Antonie Gjølberg Paus (14.03.1917- 22.03.2011). Han giftet seg deretter på nytt med Esther Kristine Paus (14.10.1936). Han startet sitt yrkesaktive liv som lærling i bakeriet i Engelsviken og jobbet der i 10 år. Deretter jobbet han fire år på Stabburet. I 1960 begynte han hos Indremisjonens bibelskole i Oslo og så barne- og ungdomssekretær for Indremisjonen på Romerike.

I 1963 kom han tilbake til Østfold for å drive ungdomsarbeid for Indremisjonen. Han ble kjøkkensjef i Blå Kors i 1972 og var der til 1993. I løpet av disse årene hadde han også vært ett år på Shetland og organiserte en sjømannsstue for norske fiskere og oljearbeidere. Han engasjerte seg sterkt i misjonsarbeid og var formann i flere foreninger via Skontorp bedehus.

Ved sin 80 årsdag var han fremdeles leder av Sjømannsmisjonen og har hatt flere verv i Den indre Sjømannsmisjon. I sistnevnte var han med i forhandlingsutvalget da de overtok Sjømannskirken på Bygdøy, han var styremedlem her i flere år og var også kretsformann og -sekretær i Sjømannsmisjonen. Han var også formann i misjonens landsstyre og kretsformann i Blå kors. Han var lekpredikant i over 50 år.

Han ble medlem av Kristelig Folkeparti da han var 18 år og ble politisk aktiv etter at han begynte i Blå Kors i 1972. Han ble valgt inn i Onsøys kommunestyre i 1972 og var involvert i kommunepolitikken i over 40 år. Han var KrF's gruppeleder i en årrekke, varaordfører i Onsøy og deretter kommunens siste ordfører (1992-1993).

Da den nye storkommunen, bestående av Borge, Fredrikstad, Kråkerøy, Onsøy og Rolvsøy kommune, trådte i funksjon fra 1. januar 1994 ble han dens første ordfører. Han representerte KrF i kulturstyret til Østfold fylke, var formann i fylkesstyret til KrF, medlem av partiets landsstyre og leder av lokallaget. Han var også vararepresentant til Stortinget.

Som bystyremedlem var han leder av administrasjonsutvalget og styreleder i Frevar. Da han ble 80 år hadde fremdeles politiske verv, som første varamedlem i Frevar.

Svein Roald Hansen (1995-1999)

20.08.1949

Han ble født i Fredrikstad av foreldrene Ingrid Debora Hansen (29.07.1915 – 11.08.1994) og Roald Scott Hansen (26.09.1915 – 26.12.1978). Han giftet seg med May Kristin Sunde Hansen (22.09.1949) og de har to barn. Han gikk på grunnskole, realskole og gymnas i årene 1956 til 1969. Deretter tok han grunnfag i historie og statsvitenskap ved Universitetet i Oslo fra 1969 til 1971.

Etter studiene ble han journalist, først i Norsk Telegrambyrå (1971-1974), deretter Oppland Arbeiderblad (1974-1978), Fredrikstadavisa Demokraten der han ble redaksjonssjef (1978-1982) og A-pressens Oslo-redaksjon der han var redaksjonssekretær (1982-1983). Politisk representerer han Arbeiderpartiet.

I 1983 ble han politisk rådgiver for Gro Harlem Brundtland på Stortinget, i 1986 og 1987 var han dette ved Statsministerens kontor og fra 10. januar 1992 til 4. august 1995 var han statssekretær samme sted. Han var redaktør for Sarpsborg Arbeiderblad (1990-1992) og direktør for informasjon og samfunnskontakt i Hafslund ASA (1999-2001).

Av politiske verv ble han først valgt inn i kommunestyret i Borge kommune i 1983 og var representant her frem til kommunesammenslåingen. Fra 1994 var han representant i Bystyret til den nye storkommunen Fredrikstad. Han ble valgt til ordfører i Fredrikstad fra 1995 til 1999 og var medlem av Bystyret fra 1999 til 2015. Han ble stortingsrepresentant i 2001, og gjenvalgt 2005, 2009 og 2013.

Ved valget i 2013 ble han Stortingets tredje visepresident. Som representant på Stortinget har han vært medlem og leder av en rekke komiteer og utvalg. Av andre offentlige verv har han vært leder for Klientutvalget og barnevernsnemda i Borge (1983-1993), medlem av Helse- og sosialutvalget i Borge (1984-993), varamedlem i Styret for Posten Norge BA (1996-1997), medlem samme sted (1997-2001).

Han var nestleder i Kulturutvalget i Fredrikstad (1999-2003), medlem i Offentlighetsutvalget (2000-2004) og leder av Europabevegelsen fra 2003 til 2009. Av andre tillitsverv i partiet enn rådgiver var han leder for Begby og Skjærviken Arbeiderparti (1998-2000) og leder av Fredrikstad Arbeiderparti (2004-2008).

Ole Haabeth (1999-2007)

18.09.1950

Han ble født på Kråkerøy av foreldrene Betzy Ingeborg Haabeth (12.03.1921 – 03.11.1999) og Jan Helje Haabeth (24.07.1920 – 20.11.1999). Han giftet seg med Marit Werner Haabeth (18.09.1946) og de har tre barn. Han gikk på Rød barneskole på Kråkerøy, deretter realskolen på Fredrikstad Høiere Almenskole og deretter naturfaglinjen på det som da var blitt Frydenberg gymnas (i dag Frederik II vgs).

Han utdannet seg deretter til lærer, først ved Oslo offentlige lærerskole og tok deretter to år med spesialpedagogisk utdanning. Fra 1975 jobbet han med elever med spesielle behov og fra 1984 var han undervisningsinspektør. Politisk representerer han Arbeiderpartiet.

Han ble medlem av kommunestyret i Kråkerøy ved valget i 1983. Han ble medlem av hovedutvalget for helse- og sosialomsorg og fra 1987 var han leder av dette utvalget. I 1987 ble han også medlem av formannskapet i Kråkerøy. Han ble ordfører i Kråkerøy kommune i 1991 og var denne kommunens siste ordfører før sammenslåingen i 1994.

Han ble medlem av Bystyret i den nye storkommunen Fredrikstad og hadde samtidig flere andre tillitsverv. Fra 1995 til 1999 var han varaordfører. Mens han var varaordfører hadde han to perioder som valgveileder i Bosnia ved de første valgene etter Bosnia-krigen (1992-1995).

Etter Kosovokrigen (1998-1999) var han medlem av en internasjonal ekspertgruppe som på oppdrag for FN's generalsekretær kartla de sivile strukturene der. Han var ordfører i Fredrikstad fra 1999 til 2007. Ved valget i 2007 ble han valgt til fylkesordfører for Østfold og ble gjenvalgt både i 2011 og 2015.

Eva Kristin Andersen (2007-2011)

07.06.1972

Hun ble født på Torp i Fredrikstad av foreldrene May Britt Andersen (28.03.1946) og Viggo Raymond Andersen (28.09.1945). Hun vokste opp der og gikk på Torp barneskole. Deretter gikk hun på Borge ungdomsskole og Borgvold videregående skole (1988-1991). Hun utdannet seg deretter som diplomøkonom ved BI (Handelshøyskolen BI).

I 1992 tok hun bedriftsøkonomistudiet ved BI Østfold, i 1993 var hun høgskolekandidat samme sted og i 1994 avsluttet hun diplomstudiet ved BI Østfold og Oslo. Fra 1994 til 1997 jobbet hun hos Norske Ståldører og fra 1997 til 2002 jobbet hun hos NSB. I 2002 begynte hun hos Cargonett AS og har jobbet der siden i forskjellige stillinger, med unntak av permisjoner grunnet politiske verv.

Politisk representerer hun Fremskrittspartiet. I 1999 ble hun gruppeleder i Fredrikstad FrP og ble samme år medlem av Bystyret og Formannskapet i Fredrikstad, noe hun fremdeles er i 2015. Hun var ordfører i Fredrikstad fra 2007 til 2011 og ble Fredrikstads første kvinnelige ordfører. Av andre politiske verv har hun blitt valgt inn i en rekke utvalg, komiteer og råd.

Hun har også blitt medlem av flere styrer, som Borg Havnestyre (2011-dd), KS (2007-dd), EØS Efta forum KS (2009-dd), Husbankens regionale råd (2011-dd), Fredrikstad Biogass (2007-2012), Fredrikstad – Distriktets Vegfinansiering (2003-2012), Borg Buss AS (2003-2009), Fredrikstad Rutebilselskap (2003), FES (2003-2007) og Frevar (1994-1995, 2003-2007).

Innen partiet har hun blitt valgt som dirigent ved landsmøte for FrP (2011-dd), medlem av både programkomiteen (2012-dd) og kommunalpolitisk utvalg (2007-dd) for FrP Sentralt, nestleder ved Gruppestyret for Fredrikstad FrP (2011), gruppeleder for Fredrikstad FrP (1999-2003, 2005-2007), styremedlem og kasserer i Østfold FrP og Fredrikstad FrP samt sekretær for Fredrikstad FrP.

Jon-Ivar Nygård (2011-)

02.01.1973

Han ble født i Fredrikstad av foreldrene Lillian Nygård (23.08.1947) og Kai Ivar Nygård (15.04.1947). Han var tidligere gift med Mariann Hjelle (27.09.1976) og de fikk tre barn. Han er nå samboer med Anne Gro Bjerknes (27.01.1970). Han gikk på St. Olav videregående skole i Sarpsborg (1989-1992).

Etter det begynte han på universitetsstudier. Han har en Cand. Mag. grad fra Universitetet i Oslo (1994-1998) med fagene Ex. Phil., statsvitenskap, sosialøkonomi og historie. Han begynte på hovedfag i statsvitenskap i 1998, men avsluttet studiene i 1999 etter stadig større involvering i politikken.

Han representerer Arbeiderpartiet (Ap) og har tatt diverse kurs innen arbeiderbevegelsen og deltok i partiets topplererskolering i 2009. Han har vært medlem av Ap siden 1989 og av Bystyret i Fredrikstad siden 1993. Han var medlem av Landsstyret for Ap 2003-2004. Han er nå folkevalgt på heltid som gruppeleder kandidat og har vært gruppeleder for Fredrikstad Ap siden 2005.

Han har vært medlem av Formannskapet siden 2007 og ble ordfører for første gang i 2011. Han ble gjenvalgt høsten 2015. Av andre politiske verv blant annet medlem av Plan, miljø og fritidskomiteen (1995-1999), leder av Administrasjonsutvalget og Forhandlingsutvalget (1999-2003) samt gruppeleder i Bystyregruppa (2005-2011).

Han har hatt en rekke partipolitiske verv siden han i 1989 ble medlem av Torsnes AUF (senere overført til Fredrikstad AUF). Han var styremedlem, nestleder og leder av FAUF (1990-1996) og medlem av styrene til Fredrikstad Faglige Samorg. (1990-1996), LO i Fredrikstad (1998-1999) og i Fredrikstad AP (1994-dd).

Han var medlem av Fylkesstyret i AUF i Østfold (1995-1997), miljøleder i AUF i Østfold (1996-1997), nestleder i AUF i Østfold (1997-1998), politisk rådgiver/sekretær for Fredrikstad Ap (40 %, 1999-2003), studieleder i Østfold Arbeiderparti (2002-2004) og medlem av landsstyret for DNA (2002-2004).

Fra 14. juni 2014 ble han valgt inn i Ap`s sentralstyre. Ved siden av politikken er han engasjert i frivillig organisasjonsarbeid, spesielt for barn og ungdom. Han har vært medlem av styret for Østfold barne og ungdomsråd (ØBUR), leder 1996-1998, og i forbindelse med det også leder av Barne- og Ungdomsrådenes arbeidsråd (BUR-au) 1997-1998.

Kilder

Merknad

En tilnærmet lik oversikt ble gitt ut i Mindre Alv 17, Fredrikstad Museums Årbok 2016, men da også med den innsatte NS-ordføreren under okkupasjonen John Kr. Johnsen

Muntlige kilder:

Eva Kristin Andersen
Anders og Rolf Gjermundsen
Svein Roald Hansen
Ole Haabeth
Petter Ringen Johannessen
Sten Walther Karlsen
Jon-Ivar Nygård

Litteratur:

Andersen, Even Ballangrud

2014 *"Fredrikstads maritime historie. 1814 – 2014"*. Katalog, utgitt i forbindelse med Kommunearkivets utstilling i rådhusets byhall, 12.06.2014 – 31.07.2014, Kommunearkivet

2016 Ordførere i Fredrikstad 1837-2016. *Mindre Alv XVII* (2015-2016):219.247

Børresen, Arne

2003 Hele byens Wilhelm. Intervju med Wilhelm Thøgersen på hans 90-års dag. *Demokraten*, torsdag 23. april 2003

Dehli, Martin

1960 Kjøpstad og festningsby. 1567-1767. *Fredrikstad bys historie bind I*, Fredrikstad

1964 Fra festningsby til trelastsentrum. 1767-1860. *Fredrikstad bys historie bind II*, Fredrikstad

1973 Sagbrukstiden. 1860-1914. *Fredrikstad bys historie bind III*, Fredrikstad

1987 Fredrikstad i krigstid og krisetid. 1914-1940. *Fredrikstad bys historie bind IV*, Fredrikstad

1993 Krig, gjenreisning og velstand. 1940-1963. *Fredrikstad bys historie bind V*, Fredrikstad

Demokraten-redaksjonen

2005 Wilhelm Thøgersen er død. *Demokraten*, mandag 14. februar 2005

Engebretsen, Knut W.

1999 *Fredrikstadskuter på de syv hav. Seilskipsfarten i Fredrikstad fra 1800 til 1937*. MITT forlag Svein Skahjem, Fredrikstad

Engebretsen, Knut W., Alfred Jensen og Ivar Bruu

1957 *Kråkerøy. En østnorsk kystbygd*. Red. Knut W. Engebretsen, Håkon Helgesen, Erling Johansen, Lauritz Opstad og Arne Romberg, Kråkerøy kommune

Engebretsen, Knut W., Halvor Sødal og Harald Thoresen

2005 *Gård og grunn på Kråkerøy. En bok om øyas gamle gårder og boplasser og om miljøene rundt dem*. Eget forlag, Fredrikstad

Eldal, Jens Christian

2007 *Schwartzenlund på Cicignon. Fredrikstadvilla med plass i arkitekturhistorien. Mindre Alv XII*, 2006-2007:35-48

Hetmann, Nils og Grethe Borges

1999 Ove Wilhelm Ring og Ringevervens historie. *Mindre Alv VIII*, 1998-1999:162-184

Plünnecke, Carl

1904 Ordførere i Fredriksstad Kommune fra 1837-1904. Avisartikler om Fredrikstads ordførere. *Fredriksstad Blad*, 24. juni 1904 til 6. januar 1905

Karlsen, Sten Walther

2005. Minneord over Wilhelm Thøgersen. *Fredrikstad Blad*, mandag 14. februar 2005

2011 Doktor Giebelhausen – en mann med mange jern i ilden. *Mindre Alv XIV* (2010-2011):37-56

Kopperud, Dag F.

2012 Ring-samlingen ved Kulturhistorisk museum i Oslo – En historisk undersøkelse. Masteroppgave i museologi, digital utgave på <https://www.duo.uio.no/handle/10852/24307>, Institutt for kulturstudier og orientalske språk, Universitetet i Oslo

Nilsen, Viggo

1995 *Fredrikstads Tidende. Fredrikstad-distriktets historie i avisform. Fredrikstad fra ca. 2500 f.Kr. – 1994*. Fredrikstad kommune

Sandberg, Johannes og Sverre Sandberg

1960 *Slekten Sandberg 1728-1960*. Eget Forlag

Schou, Bjarne Zeitz

1940 *Fredrikstad Sjømannsskole gjennom 75 år. 1865-1940*. Fredrikstad

Simensen, Jens O.

1993 *Fredrikstad Arbeiderparti gjennom 100 år*. Fredrikstad

Skogstrøm, Erik

1997 Wilhelm Blakstad – industripioner og politiker. *Mindre Alv VII* (1996-1997):43-60

Tindlund, Tore

2005. En høvding er død. Artikkel om Wilhelm Thøgersen, *Fredrikstad Blad*, 14. februar 2005

Internettkilder:

<http://arkivverket.no/arkivverket/Digitalarkivet>

<http://da4.uib.no/cgi-win/webcens.exe?slag=visbase&sidenr=1&filnamn=elev1823&gardpostnr=30&personpostnr=30>

<http://www.demokraten.no/lokalnytt/article4326185.ece>

<http://www.disnorge.no/gravminner/index.php>

<http://www.disnorge.no/slektsforum/viewtopic.php?t=24493>

<http://www.eidsberg.kirken.no/Menighetene/Eidsbergmenighet/Eidsbergkirke/Frededegravminner/tabid/6267/ctl/details/itemid/2608/mid/12119/just-johan-bing-1793-1877.aspx>

http://en.wikipedia.org/wiki/Ragnvald_Marensius_Gundersen

http://en.wikipedia.org/wiki/Wilhelm_Blakstad

http://farmasihistorie.com/w/index.php?title=Det_giftige_kors&redirect=no

<http://www.f-b.no/nyheter/50-ar-med-gutta-i-royken-1.6178403>

<http://www.f-b.no/nyheter/en-hovding-er-gatt-bort-1.2097790>

<http://www.f-b.no/nyheter/glemmer-ikke-festen-1.6288000>

<http://www.f-b.no/nyheter/20-ar-med-storkommune-1.8229786>

<http://forum.arkivverket.no/topic/401-noen-som-oensker-oppslag-i-norges-apotek-og-deres-innehavere/page-3>

http://www.fredrikstad.historielag.org/index.php?option=com_content&view=article&id=47&Itemid=57

<http://ftp.edda.f-b.no/Byleksikon/>

<http://www.gambrinusborg.no/index.php/media-h/lokal-olhistorie>

<http://genealogi.no/kilder/Tollere/a-b.htm>

<http://www.genealogi.no/content/tollere-gjennom-300-%C3%A5r-1563-1886-r-s>

<http://www.geni.com/people/Abraham-Krefting-St%C3%B8ren/6000000017844402913>

<http://www.geni.com/people/Anne-Sofie-Krefting-St%C3%B8ren/6000000017844238470>

<http://www.geni.com/people/Christian-Severin-Bloch-Wille/6000000015423571410>

<http://www.geni.com/people/Fredrik-Christian-Otto-B%C3%B8hme/6000000007531882296>

<http://www.geni.com/people/GI%C3%B8er-Mejdell/6000000008945499669>

<http://www.geni.com/people/Henrik-Eilert-St%C3%B8ren/6000000007633320735>

<http://www.geni.com/people/Haakon-Karlsen/6000000002810627990>

<http://www.geni.com/people/Jens-Dahl/6000000026102804914>

<http://www.geni.com/people/Laura-Ingara-St%C3%B8ren/6000000007633320584>

<http://www.geni.com/people/Lorentz-Ring/6000000022969601965>

<http://www.geni.com/people/Mads-Stang/6000000006134848090>

<http://www.geni.com/people/Ove-Ramm/6000000000637332026>

<http://www.geni.com/people/Sofie-Wettergren/6000000015423664487>

<http://home.online.no/~swpetter/dbss/wilford-o/p124.htm>

http://www.krf.no/ikbViewer/page/krf/organisasjon/fylkes-og-lokallag/nyheter/artikkel?p_document_id=71268&org=15034

<http://mosshistorielag.org/strandsitteren/strandsitteren-skole/289-byfogd-sanderg>

<http://www.myheritage.com/search-records?lang=NO&action=person&siteId=142760201&indId=9009694&origin=profile>

http://www.myheritage.no/photo-1500484_62859941_62859941/abraham-wilhelm-krefting-storen

http://nn.wikipedia.org/wiki/Axel_Bech

http://no.wikipedia.org/wiki/Christian_L._Rolfsen

http://no.wikipedia.org/wiki/Christian_Severin_Bloch_Wille

http://no.wikipedia.org/wiki/Eva_Kristin_Andersen

https://no.wikipedia.org/wiki/Jacob_Andreas_Wille

http://no.wikipedia.org/wiki/Jon-Ivar_Nyg%C3%A5rd

<http://no.wikipedia.org/wiki/Krefting>

http://no.wikipedia.org/wiki/Ole_Haabeth

<http://no.wikipedia.org/wiki/Schou>

http://no.wikipedia.org/wiki/St._Johanneslogen_St._Magnus

http://no.wikipedia.org/wiki/Svein_Roald_Hansen

http://no.wikisource.org/wiki/Side:Norges_land_og_folk_-_Smaalenenes_amt.djvu/341

http://www.nsd.uib.no/polsys/index.cfm?urlname=&lan=&MenuItem=N1_2&ChildItem=&State=collapse&UttakNr=33&person=10338

http://www.nsd.uib.no/polsys/index.cfm?urlname=&lan=&MenuItem=N1_2&ChildItem=&State=collapse&UttakNr=33&person=10915

http://www.nsd.uib.no/polsys/index.cfm?urlname=&lan=&MenuItem=N1_2&ChildItem=&State=collapse&UttakNr=33&person=12389

http://www.nsd.uib.no/polsys/index.cfm?urlname=storting&lan=&MenuItem=N1_1&ChildItem=&State=collapse&UttakNr=33&person=11495

http://www.nsd.uib.no/polsys/index.cfm?urlname=&lan=&MenuItem=N1_1&ChildItem=&State=collapse&UttakNr=33&person=11568

<http://runeberg.org/akadborg/0029.html>

<http://runeberg.org/halvforf/6/0633.html>

<http://runeberg.org/merkbio/0162.html>

<http://runeberg.org/norkal/1890/0056.html>

<http://runeberg.org/norsla12/0248.html>

http://www.setesdalswiki.no/wiki/Lars_Christian_Arup

<http://snl.no/Leegaard>

<https://www.stortinget.no/no/Representanter-og-komiteer/Representantene/Representantfordeling/Representant/?perid=SRH>

<https://www.stortinget.no/no/Representanter-og-komiteer/Representantene/Representantfordeling/Representant/?perid=RAGU&tab=Biography>

<https://www.stortinget.no/no/Representanter-og-komiteer/Representantene/Representantfordeling/Representant/?perid=ROGJ&tab=Biography>

http://www.strindahistorielag.no/wiki/index.php?title=Thomas_Werner_Schwartz

<http://www.teglverk.no/component/k2/item/164-fjeldberg>

<http://tore.vamraak.no/slekt/slekt.asp?indnr=16007>

<http://vestraat.net/TNG/getperson.php?personID=I95183&tree=IEA>

<http://vestraat.net/TNG/getperson.php?personID=I105626&tree=IEA>

<http://vestraat.net/TNG/getperson.php?personID=I105626&tree=IEA>